

# Leerplan

OPLEIDING

## **Elektrotechnicus**

Modulair

Studiegebied  
**MECHANICA-ELEKTRICITEIT**

---

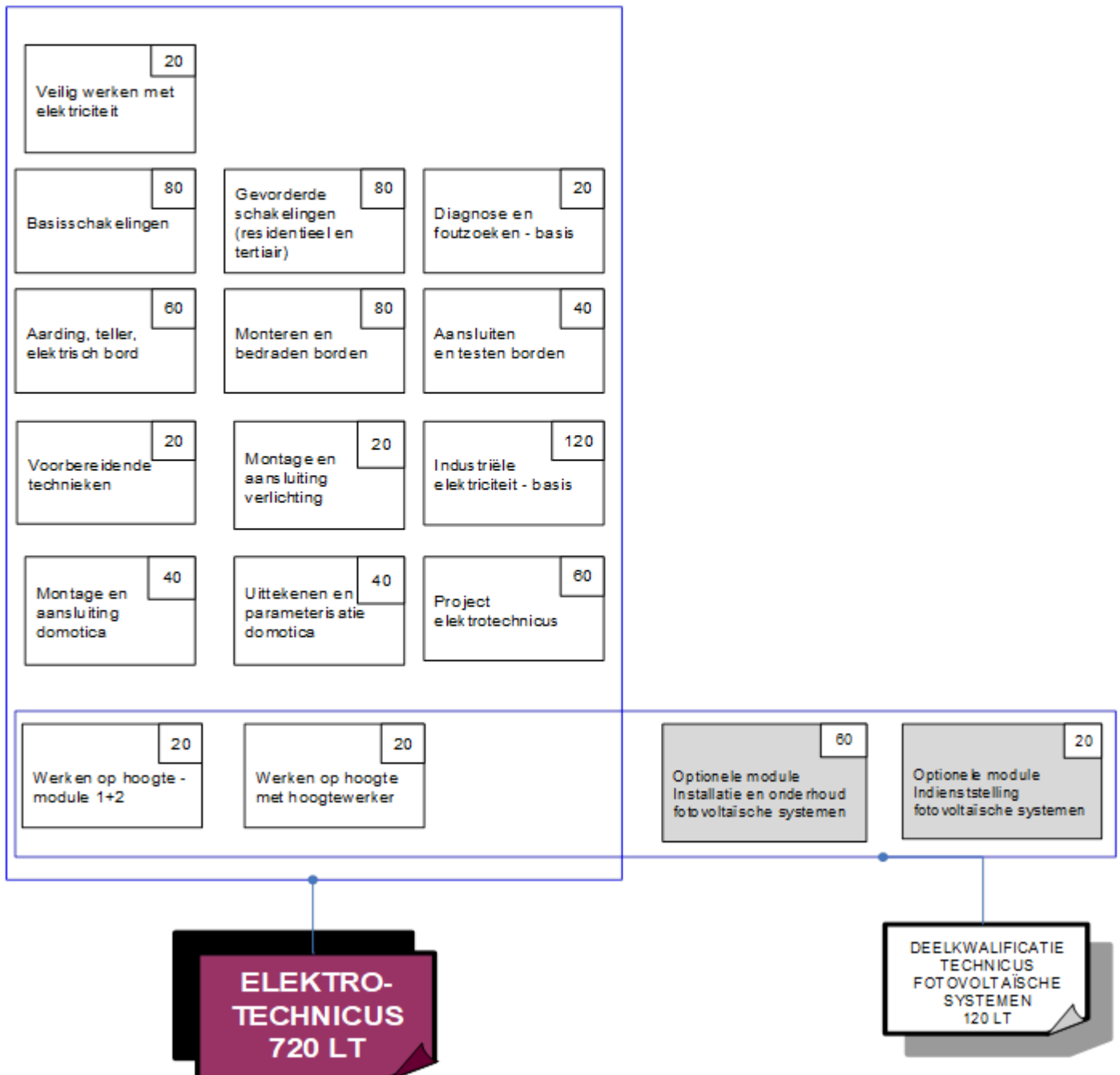
## INHOUDSTAFEL

---

<b>1</b>	<b>Inleiding</b> .....	<b>3</b>
1.1	Modulair traject.....	3
1.2	Relatie tot het opleidingsprofiel.....	4
1.3	Totstandkoming van het leerplan.....	4
<b>2</b>	<b>Visie op het leren van volwassenen</b> .....	<b>5</b>
<b>3</b>	<b>Visie op de opleiding</b> .....	<b>6</b>
3.1	Finaliteit van de opleiding.....	6
3.2	Samenhang/doorstroom met/naar andere opleidingen.....	6
3.3	Fundamentele uitgangspunten van de opleiding.....	7
3.4	Visie op werkplekleren.....	8
<b>4</b>	<b>Minimale materiële vereisten</b> .....	<b>9</b>
4.1	Algemeen.....	9
4.2	Specifieke uitrusting en materialen.....	9
<b>5</b>	<b>Evaluatie van de cursisten</b> .....	<b>11</b>
5.1	Regelgeving m.b.t. evaluatie in het volwassenenonderwijs.....	11
5.2	Kwaliteit van de evaluatie.....	11
5.3	Breed evalueren.....	13
<b>6</b>	<b>Algemene doelstellingen van de opleiding</b> .....	<b>14</b>
<b>7</b>	<b>Leerplandoelstellingen per module</b> .....	<b>17</b>
7.1	Module: Werken op hoogte – module 1 + 2 (M RBW C233 - 20 lestijden).....	18
7.2	Module: Werken op hoogte met de hoogtewerker (M RBW C234- 20 lestijden).....	20
7.3	Module: Veilig werken met elektriciteit (M ME G504 - 20 lestijden).....	21
7.4	Module: Voorbereidende technieken (M ME G502 - 20 lestijden).....	22
7.5	Module: Basisschakelingen (M ME G505 - 80 lestijden).....	26
7.6	Module: Aarding, teller en elektrisch bord (M ME G506 - 60 lestijden).....	31
7.7	Module: Montage en aansluiting verlichting (M ME G507 - 20 lestijden).....	34
7.8	Module: Montage en aansluiting domotica (M ME G508 - 40 lestijden).....	37
7.9	Module: Gevorderde schakelingen (residentieel en tertiair) (M ME G509 - 80 lestijden).....	39
7.10	Module: Monteren en bedraden van borden (M ME G520 - 80 lestijden).....	42
7.11	Module: Uittekenen en parametrisatie domotica (M ME G511 - 40 lestijden).....	44
7.12	Module: Diagnose en foutzoeken - basis (M ME G518 - 20 lestijden).....	45
7.13	Module: Aansluiten en testen van borden (M ME G510 - 40 lestijden).....	48
7.14	Module: Industriële elektriciteit - basis (ME G 514 - 120 lestijden).....	51
7.15	Module: Project elektrotechnicus (M ME 523 - 60 lestijden).....	54
7.16	Module: Optionele module Installatie en onderhoud fotovoltaïsche cellen (M ME C524 - 60 lestijden).....	60
7.17	Module: Optionele module Indienststelling fotovoltaïsche cellen (M ME C525 - 20 lestijden).....	66
<b>8</b>	<b>interessante achtergrondinformatie</b> .....	<b>71</b>

# 1 INLEIDING

## 1.1 MODULAIR TRAJECT



## 1.2 RELATIE TOT HET OPLEIDINGSPROFIEL

---

De opleiding **Elektrotechnicus** hoort thuis in het studiegebied MECHANICA- ELEKTRICITEIT van het secundair volwassenenonderwijs en is modulair opgebouwd. Dit leerplan is gebaseerd op het gelijknamige opleidingsprofiel (goedkeuringsdatum BVR 04/09/2020 - B.S. 20/10/2020).

De opleiding is afgeleid van de erkende beroepskwalificatie Elektrotechnicus (2019). De beroepskwalificatie is ingeschaald op niveau 4 van de Vlaamse kwalificatiestructuur.

De opleiding **Elektrotechnicus** omvat in totaal 720 lestijden en wordt bekrachtigd met het certificaat ELEKTROTECHNICUS.

In het opleidingsprofiel werd per module een selectie gemaakt van activiteiten en te integreren ondersteunende kennis uit de erkende beroepskwalificatie.

In dit leerplan worden per module alle activiteiten met de te integreren kenniselementen uit het opleidingsprofiel als leerplandoelstellingen opgenomen.

Attitudes worden niet afzonderlijk als dusdanig benoemd, noch in het opleidingsprofiel noch in de beroepskwalificatie waarvan het opleidingsprofiel is afgeleid. Dit leerplan gaat er van uit dat de door het beroepsveld gewenste attitudes waar nodig in de beroepskwalificatie mee in rekening zijn genomen in de formulering van de competenties.

Deze werkwijze heeft tot doel de opleiding op een competentiegerichte manier te benaderen, waarbij de focus ligt op het verwerven van competenties als zijnde een **geïntegreerd geheel van vaardigheden, kennis en attitudes**.

## 1.3 TOTSTANDKOMING VAN HET LEERPLAN

---

Dit leerplan kwam tot stand met medewerking van:

- CVO Semper
- CVO Brussel
- CVO Encora
- CVO Gent
- CVO De Verdieping
- PCVO Groeipunt
- Don Bosco Sint-Denijs-Westrum

---

## 2 VISIE OP HET LEREN VAN VOLWASSENEN

---

Centraal in deze visie staan de competentieontwikkeling en de persoonlijke groei van de cursist. Een competentie wordt omschreven als de bekwaamheid om kennis, vaardigheden en attitudes in het handelen geïntegreerd aan te wenden voor maatschappelijke activiteiten (Decreet betreffende de kwalificatiestructuur, 30 april 2009). In het hoger onderwijs worden competenties domeinspecifieke leerresultaten genoemd. Dit houdt in dat het accent niet ligt op het onderwijzen door de leerkracht, maar wel op het leren door de cursist. Louter kennisoverdracht is te vermijden, aangezien in de 21<sup>ste</sup> eeuw kennis per definitie dynamisch en oneindig is. Er is te veel kennis om ze paraat te kunnen houden. **Leren omgaan met kennis** is daarom belangrijker dan de kennis op zich.

Concreet betekent dit een combinatie van volgende elementen:

- **het ontwikkelen van competenties is een groeiproces.** Door te leren reflecteren op zijn handelen komt de cursist geleidelijk tot een verbreding, verdieping en verrijking van zijn competenties. Verbreden houdt in dat de cursist de competenties kan toepassen in verschillende en in toenemend complexe situaties. Verdieping betekent dat de cursist de competenties door toenemende bewustheid en reflectie steeds beter integreert. Verrijking tenslotte wil zeggen dat de competenties steeds meer iets van de persoon zelf worden, dat de cursist ze bewuster inzet.
- **de cursist leert in een betekenisvolle context.** Kennis, vaardigheden en houdingen dienen zoveel mogelijk geïntegreerd te worden aangeboden. De kennis moet functioneel zijn. Dit verhoogt bovendien de intrinsieke motivatie van de cursist.
- **de nadruk ligt op kennisconstructie i.p.v. op kennisreproductie** door de cursist. Niet de vraag wat iemand leert, maar wel hoe hij leert komt centraal te staan. De activiteit van de leerkracht moet vooral gericht zijn op de kwaliteit van die kennisconstructie. Zijn rol verschuift van lesgever naar begeleider van leerprocessen.
- **de cursist leert in toenemende mate de verantwoordelijkheid op te nemen voor zijn eigen ontwikkeling.** Het is belangrijk dat de cursist zoveel mogelijk sturing kan geven aan het eigen leerproces omdat hierdoor de kwaliteit verhoogt van de kennis die hij verwerft. Dit houdt in dat ook voldoende aandacht gaat naar het ontwikkelen van metacognitieve vaardigheden zoals leren leren, leren reflecteren over het eigen leerproces en ontwikkelen van het zelfstandig leervermogen.
- **het onderwijs houdt rekening met individuele verschillen tussen cursisten.** Er moeten mogelijkheden worden ingebouwd tot differentiatie op vlak van studietempo, inhoud en leerweg. Uitwerken van individueel aangepaste leertrajecten en erkennen van eerder verworven competenties krijgen hierin hun plaats.
- Daaraan gekoppeld moet een **adequate leeromgeving** gecreëerd worden. Dat is een leeromgeving die:
  - levensecht is en uitnodigt tot activiteit, d.w.z. zoveel mogelijk aansluit bij de realiteit om de betrokkenheid van de cursist te verhogen;
  - naast cognitieve inhouden ook vaardigheden en attitudes betreft in het leerproces;
  - rekening houdt met de leerstijl van de cursist. De manier van leren is bepalend voor de kwaliteit van de opgedane kennis, inzichten en vaardigheden. Uit de confrontatie met andere leerstijlen ontwikkelt de cursist een eigen leerstijl;
  - het zelfgestuurd leren stimuleert door de cursist aan te moedigen en te ondersteunen om op een actieve wijze tot kennisconstructie te komen en te reflecteren over zijn leerproces;
  - zorgt dat de cursist systematisch het besef van eigen bekwaamheid ontwikkelt door het regelmatig geven van feedback en het leren reflecteren.

Elk centrum bepaalt zelf hoe het competentie-ontwikkelen onderwijs invult.

---

## 3 VISIE OP DE OPLEIDING

---

### 3.1 FINALITEIT VAN DE OPLEIDING

---

De finaliteit van de opleiding **Elektrotechnicus** is uitdrukkelijk beroepsgericht. In deze opleiding “leert de cursist leidingen en dozen plaatsen, draden en kabels trekken, elektrische componenten plaatsen en aansluiten in de verschillende borden. Hij leert fouten zoeken en herstellingen uitvoeren teneinde de elektrische installatie te realiseren en in bedrijf te stellen.

Een cursist die voor het geheel van de opleiding slaagt, ontvangt het certificaat van de opleiding, dat tevens het bewijs van beroepskwalificatie van Elektrotechnicus, niveau 4, is.

### 3.2 SAMENHANG/DOORSTROOM MET/NAAR ANDERE OPLEIDINGEN

---

Vanuit de basis van de opleiding elektrotechnisch installateur kan de cursist doorstromen naar de opleidingen van elektrotechnicus, technicus industriële elektriciteit, installateur gebouwenautomatisering en beveiligingstechnicus.

De opleiding Elektrotechnicus bevat 10 gemeenschappelijke modules met Elektrotechnisch installateur. De cursist kan dus doorstromen.

Deze benadering biedt een aantal voordelen:

- een cursist die beide kwalificaties wil behalen, hoeft geen twee keer het volledige traject te doorlopen:
  - o wie de kwalificatie Elektrotechnisch installateur al heeft behaald, moet nog maar 240t volgen om bijkomend de kwalificatie Installateur gebouwenautomatisering te behalen (i.p.v. 720t);
- het CVO kan cursisten van de twee finaliteiten samenzetten in deze gemeenschappelijke modules, wat zeker een meerwaarde is voor de reflectie- en intervisiemomenten.

Bij deze opleiding kunnen 2 optionele modules gevolgd worden. Deze modules maken geen deel uit van het certificaatraject:

- Installatie en onderhoud fotovoltaïsche systemen
- Indienststelling fotovoltaïsche systemen

### **3.3 FUNDAMENTELE UITGANGSPUNTEN VAN DE OPLEIDING**

---

In het opleidingsprofiel, dat de basis vormt voor dit leerplan, werden een aantal fundamentele uitgangspunten gehanteerd, die bepalend zijn voor de keuzes van de centra op organisatorisch en agogisch-didactisch vlak.

#### **3.3.1 HOLISTISCHE BENADERING**

Net zoals de holistische benadering één van de uitgangspunten vormt van het pedagogisch raamwerk, is het ook één van de fundamentele uitgangspunten van de opleiding.

De opleiding is onderverdeeld in modules. Daardoor kan een cursist de opleiding gefaseerd en 'gemoduleerd' aanpakken. Hij/zij hoeft niet noodzakelijk de hele opleiding binnen éénzelfde schooljaar af te werken. Voor elke module die de cursist met vrucht beëindigt, ontvangt hij/zij een deelcertificaat, dat altijd geldig blijft.

Een modulaire organisatie hoeft evenwel niet te betekenen dat de opleiding fragmentarisch wordt benaderd. Elke module staat weliswaar voor een afgebakende set van competenties, maar de uiteindelijke finaliteit is wel dat op het einde van de opleiding, het functioneren van de cursist op een holistische manier en vanuit een totaalbeeld wordt bekeken.

Om die holistische benadering te realiseren, is het aangewezen modules 'geclusterd' aan te bieden in plaats van strikt sequentieel. Dat is één van de redenen waarom er in het modulair traject van deze opleiding geen verplichte volgorderelaties werden opgenomen.

Ook op het niveau van elke module moet men steeds de algemene doelstelling van de module voor ogen houden en zich niet beperken tot een gefragmenteerd afvinken van een 'checklist'.

#### **3.3.2 DIVERSITEIT EN FLEXIBILITEIT**

##### **3.3.2.1 DIVERSE INSTROOM, FLEXIBELE TRAJECTEN**

Het modulair traject bevat geen verplichte volgorderelaties. De modules staan onafhankelijk van elkaar zodat elk centrum een maximale organisatorische flexibiliteit heeft. Zo kan men leertrajecten uittekenen op maat van de noden en de mogelijkheden van verschillende doelgroepen.

De instroom in de opleiding is immers zeer divers:

- Sommige cursisten willen in een zo kort mogelijke tijd de volledige opleiding doorlopen en/of kunnen zich full-time vrijmaken voor het volgen van de opleiding;
- Anderen willen de opleiding combineren met hun huidige job en kunnen zich daardoor slechts een beperkt aantal uren per week vrijmaken om de opleiding te volgen;
- Nog anderen werken reeds in deze sector (ongekwalificeerd) en willen maximaal de ervaring en de competenties die zij op de werkplek hebben opgedaan of verworven, op een of andere manier in de opleiding valoriseren, bijv. door vrijstellingen aan te vragen, of door het verplichte aandeel werkpleklers dat in een aantal modules zit, op de eigen werkplek te vervullen (zie verder, punt 3.5);

##### **3.3.2.2 VERLENGDE EN VERKORTE MODULES**

Om optimaal te kunnen inspelen op de grote verscheidenheid in cursistenprofielen, werden er door de overheid ook verkorte en verlengde modules goedgekeurd. Een verlengde module geeft cursisten meer tijd om de leerplandoelen van de module te behalen. Een verkorte module laat toe dat cursisten die reeds voorkennis of ervaring hebben of gewoon 'sneller' leren, minder tijd spenderen aan een bepaalde module en dus sneller door het opleidingstraject kunnen gaan.

Belangrijk om weten is, dat je ook in de verkorte modules, steeds alle basiscompetenties/ leerplandoelstellingen moet realiseren én evalueren.

##### **3.3.2.3 'MODEL'TRAJECTEN**

De grote flexibiliteit die in het modulair traject is ingebouwd, betekent niet dat er niet doordacht moet te werk gegaan worden bij het organiseren van het aanbod. Integendeel. Elk CVO tekent best één of

meerdere 'modeltrajecten' uit in functie van het profiel van de beoogde doelgroep(en). Dit 'model'traject kan vervolgens met elke cursist individueel verder worden afgestemd bij de intake.

### **3.4 VISIE OP WERKPLEKLEREN**

---

'Werkpleklers is een methodiek. Elk CVO heeft de vrijheid om een aantal lestijden op de werkplek zelf te organiseren in plaats van in het centrum zelf: Alle modules mogen immers geheel of gedeeltelijk onder de vorm van werkpleklers aan te bieden'

#### **3.4.1 MAG EEN CURSIST AAN WERKPLEKLEREN (OF STAGE) DOEN OP DE EIGEN WERKPLEK?**

**JA mits** er op die werkplek minstens een gekwalificeerde collega of gekwalificeerde leidinggevende of mentor of pedagogische coach is die het werkpleklers/de stage van de cursist begeleidt. Het is aan elk CVO om uit te schrijven wat die "begeleiding op de werkplek" of "stagebegeleiding" precies inhoudt.

#### **3.4.2 WAT SPREKEN WE AF ROND EVALUATIE OP DE WERKPLEK?**

In hoofdstuk 5 bespreken we de algemene principes voor het evalueren van de cursisten. De regelgeving en de criteria voor een kwaliteitsvolle evaluatie die daar zijn omschreven, zijn evengoed van toepassing voor de modules waarin een verplicht aandeel werkpleklers zit als voor de stagemodule.

De autonomie voor de evaluatie (tijdstip van evalueren, evaluatievormen,...) ligt bij het CVO, dat in zijn centrumreglement op een transparante manier communiceert over de modaliteiten.

Belangrijk is wel dat, ook ingeval het om een stagemodule gaat of een module die geheel of gedeeltelijk onder de vorm van werkpleklers wordt georganiseerd, de eindbeslissing voor het slagen/niet slagen voor de module bij het CVO ligt: het CVO is en blijft eindverantwoordelijke van het onderwijsproces.



---

## 4 MINIMALE MATERIËLE VEREISTEN

---

Voor deze opleiding dienen de lokalen alsook de overige materiële vereisten (gereedschappen, machines, uitrusting e.d.) steeds te beantwoorden aan de reglementaire eisen op het vlak van veiligheid, gezondheid, ergonomie en milieu.

Het betreft de materiële vereisten die minimum noodzakelijk zijn voor een kwaliteitsvolle realisatie van het leerplan.

Om de leerplandoelstellingen geïntegreerd te realiseren is het noodzakelijk dat de lessen gegeven worden in een daartoe aangepast (vak)lokaal.

### 4.1 ALGEMEEN

---

- Nutsvoorzieningen: water en elektriciteit
- ICT-voorzieningen om op een kwaliteitsvolle manier met audiovisueel materiaal te kunnen werken, o.a. projectiemogelijkheid
- Een internetverbinding met een aanvaardbare snelheid
- Toepassen van de preventiepiramide in functie van de risico-analyse
- Toepassen van de codex Welzijn op het werk
- Bergruimte

### 4.2 SPECIFIEKE UITRUSTING EN MATERIALEN

---

- set geïsoleerde schroevendraaiers
- set sleutels (platte steeksleutels, ringsleutels, inbussleutels, torx, ...)
- set (geïsoleerde) tangen (combinatie, zijknijptang, striptang, bektang ...)
- draadtapset
- ontmanteltang voor kabel
- tang voor drukverbindingen
- gereedschap voor het aansluiten en bewerken van data- en telefoniekabels
- kabeltester
- hamer
- juniorbeugelzaag
- metaalbeugelzaag
- elektricien mes, JOKARI mes
- vijlen
- rolmeter of vouwmeter
- pasdarm
- smettouw
- waterpas (eventueel laserwaterpas)
- lichte soldeerbouten; liefst op ZLVS (bv. 24 V)
- hete luchtblazer voor krimpkous
- elektrische schroevendraaier
- boormachine
- slijpsteen
- set boren
- klokboor
- universeel meettoestel
- isolatie- en aardingsmeter

- ampèretang
- plooiweer
- trekweer
- schakelmateriaal
- werfkast
- tellerkast
- verdeelkast
- kleine trapladder
- modulaire componenten
- wandgootsystemen
- bevestigingsmaterialen
- verbindingssystemen
- labelmateriaal
- verbruiks- en installatiemateriaal afhankelijk van de uitgevoerde oefeningen
  - o aardingssystemen
  - o verlichtingsarmaturen en lampen
  - o communicatie- en datasystemen
  - o verwarmingstoestellen (directe, rekening houdend met EPB) en kamerthermostaten

Onderstaande uitrusting, materialen en benodigdheden dienen beschikbaar te zijn in het centrum en/of op de werkplek en/of stageplaats, alnaargelang de plaats waar de leerplandoelen van de desbetreffende module(s) worden verworven:

- MODULE: WERKEN OP HOOGTE – MODULE 1 + 2: steigers en ladders
- MODULE: WERKEN OP HOOGTE MET DE HOOGTEWERKER: hoogwerker
- MODULE: VOORBEREIDENDE TECHNIEKEN EN ALLE ANDERE MODULES WAARIN BC 4 “Gebruikt gepaste machines en gereedschappen (manuele, elektropneumatische en elektrische)” voorkomt: elektropneumatische machines en gereedschappen
- MODULE: VOORBEREIDENDE TECHNIEKEN: kabelgoten, kabelladders, railkokersystemen, muren en plafonds om in te slijpen en kappen, metselspecie en plaaster.

---

## 5 EVALUATIE VAN DE CURSISTEN

---

### 5.1 REGELGEVING M.B.T. EVALUATIE IN HET VOLWASSENENONDERWIJS

---

Het decreet van 2017 betreffende het volwassenenonderwijs stelt in art. 38, §1:

*“Een evaluatie is een deskundige beoordeling van de mate waarin de cursist de doelstellingen uit het goedgekeurde leerplan heeft bereikt.*

*Een evaluatie kan georganiseerd worden in de vorm van een permanente evaluatie of in de vorm van een afsluitende evaluatie.*

*Het centrum organiseert voor elke module een evaluatie”.*

De bovenstaande bepalingen gelden voor alle centra.

Elk centrum moet daarenboven een evaluatiereglement opstellen. De centra bepalen in dit reglement autonoom volgende zaken (decreet volwassenenonderwijs, art. 39):

*“1° de evaluatievoorwaarden;*

*2° de vorm van iedere evaluatie;*

*3° de tijdvakken waarbinnen de evaluaties worden afgelegd;*

*4° de samenstelling van de evaluatiecommissies;*

*5° de wijze van beraadslaging door de evaluatiecommissies en bekendmaking van de evaluatieresultaten;*

*6° de procedure waarbij conflicten die plaatsvinden tussen de cursisten en de leden van de evaluatiecommissie voor de beraadslaging, worden behandeld of waarbij vermoede materiële vergissingen die na het afsluiten van de beraadslaging zijn vastgesteld, kunnen worden rechtgezet;*

*7° de procedure voor vrijstelling van evaluaties en voor de regeling van betwistingen hierover.”*

### 5.2 KWALITEIT VAN DE EVALUATIE

---

Het uitgangspunt van elke evaluatie zijn de leerplandoelstellingen. Het is dan ook evident dat de evaluatie nagaat of en in hoeverre die doelen bereikt werden.

Elke module moet (afzonderlijk) worden geëvalueerd, ook indien het centrum ervoor opteert meerdere modules geïntegreerd aan te bieden.

#### 5.2.1 CRITERIA VOOR KWALITEITSVOLLE EVALUATIE

Gezien er op basis van evaluatiegegevens uitspraken en beslissingen worden genomen over cursisten, is het vanzelfsprekend dat dit gebeurt op basis van een kwaliteitsvolle evaluatie.

Een kwaliteitsvolle evaluatie voldoet minstens aan vier criteria: validiteit, betrouwbaarheid, transparantie en feedback.

➤ **Validiteit** : meet de evaluatie wat ze beoogt te meten?

Als je bijvoorbeeld wil nagaan of de cursisten in staat zijn een werkplan op te maken dan doe gebruik je hiervoor een praktijktoets en geen kennistoets.

Of een evaluatie al dan niet valide is kan je nagaan aan de hand van de volgende vragen:

- zijn vooraf de belangrijkste leerdoelen die geëvalueerd moeten worden vastgelegd?
- zijn al deze leerdoelen uitgewerkt in vragen of opdrachten?
- zijn de vragen en opdrachten representatief voor de aangeboden leerstof?
- wordt aan elke leerplandoelstelling een score toegekend in functie van het gewicht van deze leerplandoelstelling?
- zijn de beoordelingscriteria in overeenstemming met de leerplandoelstellingen?

➤ **Betrouwbaarheid:** is de beoordeling correct, zitten er geen meetfouten in?

Het resultaat van een evaluatie kan door allerlei factoren, gelegen bij de cursist, bij de leerkracht, bij de omgeving, de toets..., beïnvloed worden.

Als bijvoorbeeld de ene leraar tips geeft tijdens de toets en een andere leraar niet dan kan dit invloed hebben op het resultaat.

Voor een betrouwbare toetsing is het belangrijk om deze factoren zo goed mogelijk onder controle te houden.

Je kan de betrouwbaarheid verhogen door na te gaan of:

- de toets afgestemd is op het niveau van de cursisten
- er duidelijke beoordelingscriteria en normen zijn vastgelegd
- je op basis van de toets in zijn geheel een onderscheid kan maken tussen cursisten die de stof goed en minder goed beheersen
- er voor parallelklassen afspraken gemaakt zijn rond het opstellen en afnemen van toetsen
- er een verbeterleutel is
- de kans op een toevalstreffer wordt uitgesloten.

➤ **Transparantie:** duidelijke informatie over de evaluatieprocedure en de beoordelingsmodaliteiten.

Evaluatie geeft sturing aan het leerproces van de cursist. Door duidelijk te communiceren over de manier van evalueren en beoordelen worden de cursisten in staat gesteld zich degelijk voor te bereiden en de evaluatieopdracht adequaat uit te voeren.

Een evaluatie is transparant als de cursisten duidelijk geïnformeerd zijn over:

- het tijdstip
- de doelstellingen
- de verwachtingen
- de beoordelingscriteria
- de puntenverdeling
- de toegestane tijd.

Ook op niveau van het team is het belangrijk om duidelijk te communiceren zodat er meer overeenstemming ontstaat tussen de beoordelingsaanpak van de verschillende leerkrachten en er een evenwichtige spreiding van evaluatiemomenten kan worden gerealiseerd.

➤ **Feedback:**

Het evaluatieproces eindigt niet met het mededelen van resultaten, maar omvat ook het geven van feedback (hoe heb ik het gedaan) en feed forward (hoe kan ik het beter doen).

Het spreekt voor zich dat evaluatie authentiek, efficiënt en didactisch relevant is.

➤ **Authenticiteit:** levensechtheid

De evaluatieopdracht moet een zo goed mogelijke nabootsing zijn van reële situaties.

➤ **Efficiëntie:** haalbaarheid

Een evaluatie is haalbaar als ze efficiënt te ontwikkelen, af te nemen, te corrigeren en te scoren is. Bij het evalueren moet rekening gehouden worden met de beschikbare tijd en mogelijkheden. Het is daarom beter kleinschalig te starten en voldoende tijd te voorzien. Ook is het wenselijk dat je kan rekenen op de steun van collega's.

➤ **Didactische relevantie:**

De cursisten ervaren de opdracht als betekenis- en waardevol zodat ze er iets van kunnen bijleren.

### **5.2.2 WANNEER EVALUEREN?**

De regelgeving stelt dat een evaluatie kan georganiseerd worden in de vorm van een permanente evaluatie of in de vorm van een afsluitende evaluatie. Hiermee wordt bedoeld dat een centrum vrij is om te kiezen voor:

- één eindevaluatie op het einde van een module of
- meerdere evaluatiemomenten tijdens de looptijd van de module of
- een combinatie van beide.

Vanuit een competentiegerichte benadering van evaluatie verdient het aanbeveling dat je zowel ontwikkelings- als beoordelingsgericht evalueert.

### **5.3 BREED EVALUEREN**

---

Bij breed evalueren wordt gebruik gemaakt van verschillende evaluatievormen en -methodieken. Denk bijvoorbeeld aan co-evaluatie, peer-evaluatie, portfolio, zelf-evaluatie, casustoets, klassiek examen, simulatie ... Niet elke evaluatievorm is voor elk doel en op elk moment geschikt.

---

## 6 ALGEMENE DOELSTELLINGEN VAN DE OPLEIDING

---

In de opleiding “Elektrotechnicus” leert de cursist leidingen en dozen plaatsen, draden en kabels trekken, elektrische componenten plaatsen en aansluiten in de verschillende borden. Hij leert fouten zoeken en herstellingen uitvoeren teneinde de elektrische installatie te realiseren en in bedrijf te stellen.

De cursist maakt tijdens de opleiding kennis met de **context** waarin het beroep wordt uitgeoefend: (zie erkende beroepskwalificatie)

- **Omgevingscontext:**
  - De elektrotechnicus werkt op verschillende locaties verspreid over het hele land en soms ook in het buitenland. Om daar te komen moet hij individueel of in groepsverband de nodige verplaatsingen doen. Hij werkt zowel in residentiële, tertiaire als industriële gebouwen in steeds herkenbare situaties. Het beroep wordt uitgeoefend op bouwplaatsen (nieuwbouw), in bewoonde of in gebruik zijnde gebouwen (renovatie) en vergt de nodige mobiliteit.
  - De beroepsbeoefenaar werkt in diverse installaties met gelijkaardige (vaak identiek) materiaal waarbij het situatieschema en eendraadschema gerespecteerd moeten worden. Hij verricht enerzijds steeds weerkerende handelingen zoals het plaatsen, monteren, bedraden en aansluiten van elektrische installaties maar heeft anderzijds ook taken die minder voorspelbaar zijn zoals het opsporen van fouten in een installatie, het stellen van een diagnose en het controleren van de werking van een installatie.
  - De werkopdrachten worden vaak strikt afgebakend in de tijd en er heersen in veel gevallen strikte deadlines, wat stressbestendigheid en doorzettingsvermogen vraagt.
  - De elektrotechnicus heeft in principe regelmatige uren, maar afhankelijk van de tijdsdruk die op een bepaald project zit moet wel eens overgewerkt worden.
  - Bij het werken met machines kan er lawaaihinder en stof voorkomen.
  - Heel wat tertiaire en industriële werkzaamheden moeten verricht worden op een bepaalde hoogte. Hiervoor gebruikt de elektrotechnisch installateur ladders en stellingen en in bepaalde gevallen ook hoogtewerkers. Hij moet in wisselende situaties met deze toestellen kunnen werken volgens richtlijnen en instructies.
  - De situatie op de werkplek kan het dragen van lasten en werken in moeilijke houdingen en omstandigheden impliceren.
  - De technicus wordt door zijn werkgever bevoegd verklaard om werkzaamheden uit te voeren aan installaties die een vergelijkbare bouw en complexiteit kennen, maar met enige variatie in onder andere de aan te sluiten componenten.
- **Handelingscontext:**
  - De elektrotechnicus werkt met elektrische componenten (materiaal, onderdelen) die met enige omzichtigheid moeten behandeld worden omwille van kans op breuken, beschadigingen,... en die moeten worden aangesloten conform het schema dat in de gebruiksaanwijzing van de component wordt beschreven.
  - In een industriële context wordt hij soms geconfronteerd met minder courante installatie en machineonderdelen.
  - Hij moet werken op basis van werkinstructies, technische dossiers en schema's die bepalend zijn voor alle werkzaamheden aan de elektrische installatie, maar hij moet er rekening mee houden dat bepaalde toepassingen kunnen verschillen naargelang van de complexiteit van de installatie.
  - Hij moet een residentiële en klassieke (niet-complexe) tertiaire of industriële elektrische installatie onder spanning brengen volgens opgelegde veiligheidsprocedures. Deze procedures zijn bepalend voor elke installatie, maar de toepassing ervan verschilt, afhankelijk van de complexiteit van de installatie. Zijn werk is over het algemeen gevarieerd en niet eentonig.
  - De elektrotechnicus moet oog hebben voor kwaliteit en de tevredenheid van de klant door met zorg en toewijding en zin voor esthetiek te werken.
  - Hij moet op een constructieve en gebruiksvriendelijke wijze informatie uitwisselen met collega's, klanten, opdrachtgevers en verantwoordelijken.
  - Hij moet aandachtig omgaan met gevaarlijke situaties en veiligheidssignalisatie op de werkplek/werf. Hij moet PBM's en CBM's respecteren en met zorg gebruiken.

De beroepsbeoefenaar oefent zijn/haar beroep uit met volgende **graad van autonomie**:

- Is zelfstandig in
  - het uitvoeren van voorbereidende werkzaamheden
  - het plaatsen, monteren, bedraden en aansluiten van elektrische installaties
  - het realiseren van eenvoudige, klassieke elektrische schema's
  - het maken van een planning voor de elektrotechnisch monteur
  - het in werking stellen van een residentiële en klassieke (niet-complexe) tertiaire of industriële elektrische installatie
  - het stellen van een diagnose en herstellen van een elektrische installatie
  - het uitvoeren van controles op een residentiële en klassieke (niet-complexe) tertiaire of industriële elektrische installatie
- Is gebonden aan
  - de regels voor veiligheid, milieu, energie, kwaliteit en welzijn
  - het AREI
  - afspraken met collega's, klanten en leidinggevend
  - installatieprocedures
  - procedures binnen het bedrijf
  - gebruiksaanwijzingen
  - de arbeidsmiddelenrichtlijn
  - de machinerichtlijn
  - de finale goedkeuring van de installatie door een externe instantie
- Doet beroep op
  - een specialist indien hij een probleem niet opgelost krijgt of te maken krijgt met werkzaamheden die buiten zijn bevoegdheid vallen
  - de technicus industriële automatisering, de meet- en regeltechnicus of programmeur bij problemen met sturingen en regelingen van geautomatiseerde installaties

De beroepsbeoefenaar neemt tijdens zijn beroepsbeoefening volgende **verantwoordelijkheden** op:

- Werkt in teamverband
- Werkt met oog voor veiligheid, milieu, energie, kwaliteit en welzijn
- Werkt op hoogte
- Gebruikt gepaste machines en gereedschappen (manuele, elektrische en elektropneumatische)
- Maakt een planning en verdeelt de taken van de monteur en/of installateur
- Voert voorbereidende werkzaamheden uit
- Realiseert een eenvoudig, klassiek residentieel, tertiair en industrieel elektrisch schema
- Zet leidingtracés uit volgens de instructie
- Realiseert sleuven en holtes voor het leggen van leidingen
- Legt buizen met draden en/of kabels voor de verschillende stroomkringen
- Plaatst en bevestigt dozen met aangepast materiaal, gereedschap en machines
- Monteert en plaatst leidingen, buizen, kanalisaties, vloerdozen en verschillende soorten aansluitdozen
- Trekt draden en/of kabels voor de verschillende stroomkringen in elektrische installaties voor het aansluiten van diverse toestellen
- Plaatst het aardingssysteem en sluit aan
- Legt afgeschermd kabels en sluit ze aan
- Bevestigt en sluit materiaal voor laagspanning aan (schakelaars, stopcontacten,...)
- Plaatst, monteert en bedraadt verdeelborden, vermogensborden en/of stuurborden
- Monteert en sluit installaties op zeer lage spanning aan (telefonie, informatica, brandalarmen,...)
- Installeert en sluit verlichtingsinstallaties aan
- Stelt een residentiële en klassieke (niet-complexe) tertiaire en klassieke (niet-complexe) industriële elektrische installatie in werking en voert controles uit
- Assisteert bij niet klassieke (complexe) tertiaire en industriële elektrische installaties, stelt ze in werking en voert controles uit
- Gebruikt meetinstrumenten

- Stelt een diagnose van een storing aan een residentiële, tertiaire en industriële elektrische installatie en herstelt de defecte elementen



---

## 7 LEERPLANDOELSTELLINGEN PER MODULE

---

### Leeswijzer bij de leerplandoelstellingen en specifieke pedagogisch didactische wenken per module

Het leerplan bestaat uit twee blokken:

#### BLOK1: DE TE BEREIKEN LEERPLANDOELSTELLINGEN

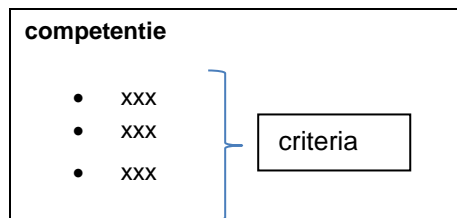
Het realiseren van de leerplandoelstellingen bij de cursisten vormt de **kernopdracht** van de leraar.

- In de eerste kolom staan de **competenties** zoals opgenomen in de erkende beroepskwalificatie/het opleidingsprofiel. Ze geven weer welk gedrag van de cursisten verwacht wordt om aan te tonen dat zij de competenties verworven hebben.

De competenties

- zijn geformuleerd in termen van waarneembaar gedrag;
- bevatten een (handelings)werkwoord dat duidelijk verwijst naar het vereiste beheersingsniveau;
- bevatten tevens de criteria die noodzakelijk zijn om de desbetreffende competentie te bereiken.

Voorbeeld:



- De **code** in de tweede kolom verwijst naar de code van de erkende beroepskwalificatie zoals opgenomen in het opleidingsprofiel, waardoor op een transparante manier wordt aangegeven hoe de competenties van de beroepskwalificatie/het opleidingsprofiel op een herkenbare manier in het leerplan zijn opgenomen.

De leerplandoelstellingen van de modules moeten worden gelezen in functie van

- de algemene doelstellingen van de opleiding zoals omschreven in [hoofdstuk 6](#), met inbegrip van de context, graad van autonomie en verantwoordelijkheden.
- de algemene doelstelling van de module.

#### BLOK 2: DE SPECIFIEKE PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

De kolom uiterst rechts geeft een aantal **specifieke pedagogisch-didactische wenken** mee die inspirerend kunnen zijn bij het leerproces. Ze zijn echter vrijblijvend: uiteindelijk beslist de leraar eigenhandig over het didactisch proces binnen de visie op leren en evalueren van het centrum.

## 7.1 MODULE: WERKEN OP HOOGTE – MODULE 1 + 2 (M RBW C233 - 20 LESTIJDEN)

### 7.1.1 ALGEMENE DOELSTELLING VAN DE MODULE

In deze module leert de cursist veilig werken op hoogte. Men leert correct gebruik te maken van ladders en steigers. De cursist leert om een eenvoudige steiger op te bouwen, te controleren, te beveiligen en te betreden. De nodige beschermingsmiddelen worden hierbij gebruikt.

### 7.1.2 BEGINSITUATIE

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

### 7.1.3 LEERPLANDOELSTELLINGEN EN SPECIFIEKE PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenken
De cursist	Competenties	Code OP	
	<b>Werkt op hoogte</b> <ul style="list-style-type: none"><li>– Gebruikt ladders volgens de veiligheidsregels als toegangsmiddel</li><li>– Gebruikt steigers volgens de instructies en veiligheidsregels</li><li>– Gebruikt beschermingsmiddelen (PBM's en CBM's) aangepast aan de werkomstandigheden</li></ul>	BC3 <ul style="list-style-type: none"><li>– Kennis van voorschriften voor het veilig werken op hoogte</li><li>– Kennis van PBM's en CBM's</li><li>– Kennis van maatregelen ter preventie van het vallen van personen en voorwerpen van een steiger</li><li>– Kennis van voorwaarden om een steiger te betreden</li><li>– Kennis van het monteren en demonteren van schragen en steigers</li><li>– Kennis van gebreken aan de schragen en steigers</li><li>– Kennis van verankeringen</li><li>– Kennis van het installeren van vangnetten en geschikte randbeveiliging ...</li><li>– Kennis van steigerklassen</li></ul>	

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische werken	
De cursist	Competenties	Code OP		Te integreren ondersteunende kennis
	<b>Bouwt een eenvoudige steiger op</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Monteert en demonteert schragen en steigers volgens de instructies en veiligheidsregels</li> <li>– Controleert de steigerklasse en doet een visuele controle van een steiger voor ingebruikname</li> <li>– Herkent en signaleert gebreken van de schragen en steigers en de onderdelen aan de bevoegde persoon</li> <li>– Voert de gepaste verankeringen uit</li> <li>– Installeert vangnetten en geschikte randbeveiliging</li> <li>– Gebruikt beschermingsmiddelen (PBM's en CBM's) aangepast aan de werkomstandigheden</li> </ul>	BC3		<ul style="list-style-type: none"> <li>– Besteed ruime aandacht aan veiligheidsvoorschriften bij het werken op hoogte.</li> <li>– Volg de vigerende regelgeving goed op! Een attest veilig werken op hoogte is verplicht bij de beroepsuitoefening.</li> </ul>

N.B.: de bovenstaande leerplandoelstellingen moeten samen worden gelezen met de [context](#), [graad van autonomie](#) en [verantwoordelijkheden](#) zoals omschreven in de algemene doelstellingen van de opleiding onder hoofdstuk 6.

## 7.2 MODULE: WERKEN OP HOOGTE MET DE HOOGTEWERKER (M RBW C234- 20 LESTIJDEN)

### 7.2.1 ALGEMENE DOELSTELLING VAN DE MODULE

In deze module leert de cursist veilig werken met een hoogtewerker. Men leert om de juiste hoogtewerker te kiezen, te controleren, ermee te manoeuvreren, ermee te werken en te betreden. De nodige beschermingsmiddelen worden hierbij gebruikt.

### 7.2.2 BEGINSITUATIE

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

### 7.2.3 LEERPLANDOELSTELLINGEN EN SPECIFIEKE PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenken	
De cursist	Competenties	Code OP		Te integreren ondersteunende kennis
	<b>Werkt op hoogte met hoogtewerker.</b> <ul style="list-style-type: none"><li>– Kiest de juiste hoogtewerker in functie van de uit te voeren werkzaamheden</li><li>– Stelt de hoogtewerker op volgens de instructies en veiligheidsregels</li><li>– Voert een controle voor ingebruikname uit</li><li>– Gebruikt veilig de hoogtewerker</li><li>– Rijdt, manoeuvreert en parkeert</li><li>– Gebruikt beschermingsmiddelen (PBM's en CBM's) aangepast aan de werkomstandigheden</li></ul>	BC3	<ul style="list-style-type: none"><li>– Kennis van voorschriften voor het veilig werken op hoogte</li><li>– Kennis van persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen</li><li>– Kennis van maatregelen ter preventie van het vallen van personen en voorwerpen van een hoogtewerker</li><li>– Kennis van voorwaarden om een hoogtewerker te gebruiken</li><li>– Kennis van de juiste keuze van hoogtewerker</li><li>– Kennis van het opstellen van de hoogtewerker</li><li>– Kennis van het manoeuvreren met en parkeren van de hoogtewerker</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>– Besteed ruime aandacht aan veiligheidsvoorschriften bij het werken op hoogte met de hoogtewerker.</li><li>– Hou ook rekening met de omgeving en andere personen tijdens het werken met de hoogtewerker. Leer cursisten om de werkplek voldoende af te bakenen.</li><li>– Maak eventueel samen met de cursisten een risicoanalyse op. Breng de basiskennis VCA aan die van toepassing is.</li></ul>

## 7.3 MODULE: VEILIG WERKEN MET ELEKTRICITEIT (M ME G504 - 20 LESTIJDEN)

### 7.3.1 ALGEMENE DOELSTELLING VAN DE MODULE

In deze module leert de cursist de nodige veiligheidsaspecten tijdens werkzaamheden aan elektrische installaties.

### 7.3.2 BEGINSITUATIE

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

### 7.3.3 LEERPLANDOELSTELLINGEN EN SPECIFIEKE PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenken
De cursist	Code OP	Te integreren ondersteunende kennis	
<b>Voert voorbereidende werkzaamheden uit</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Leeft het werkplaatsreglement na</li> <li>- Identificeert niet-standaardsituaties</li> <li>- Meldt niet-standaardsituaties aan de klant of de verantwoordelijke</li> <li>- Kiest de benodigde gereedschappen, machines en materialen voor de uit te voeren werkzaamheden</li> <li>- Bakent de werkplek af en voorziet een doorgang voor bevoegden</li> </ul>	BC6	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Basiskennis van een grondplan</li> <li>- Basiskennis van procedures van BA4/BA5</li> <li>- Kennis van materialen, machines en gereedschappen</li> <li>- Kennis van technische voorschriften en aanbevelingen in functie van de eigen werkzaamheden</li> <li>- Kennis van veiligheidsregels (PBM's, CBM's en signalisatie)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Deze module kan best samengenomen worden met andere meer praktische modules omdat deze module anders te theoretisch zou kunnen zijn.</li> <li>- Oefeningen op:               <ul style="list-style-type: none"> <li>· sjablonen en pictogrammen (verbod- en gebodsborden)</li> <li>· instructiekaarten lezen</li> </ul> </li> </ul>
<b>Benadert veilig en verantwoord een elektrische installatie, rekening houdend met de risico's</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Houdt zich aan de regels over veiligheid</li> <li>- Neemt gepaste maatregelen om hinder (stof, lawaai ...) en afval te beperken</li> <li>- Gebruikt persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen (PBM's en CBM's) volgens de specifieke voorschriften</li> </ul>	BC2	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Kennis van de toepassing van het AREI (Algemeen Reglement op de Elektrische Installaties)</li> <li>- Kennis van de Vitale 5 (8 gouden regels)</li> </ul>	

N.B.: de bovenstaande leerplandoelstellingen moeten samen worden gelezen met de [context](#), [graad van autonomie](#) en [verantwoordelijkheden](#) zoals omschreven in de algemene doelstellingen van de opleiding onder hoofdstuk 6.

## **7.4 MODULE: VOORBEREIDENDE TECHNIEKEN (M ME G502 - 20 LESTIJDEN)**

---

### **7.4.1 ALGEMENE DOELSTELLING VAN DE MODULE**

In deze module leert de cursist de nodige technische vaardigheden alvorens de elektrische componenten geplaatst kunnen worden in een woning. De cursist leert de tracés uitzetten, de sleuven en gaten realiseren en de buizen en dozen plaatsen. Men leert de nodige monterende en mechanische vaardigheden en bevestigingstechnieken.

### **7.4.2 BEGINSITUATIE**

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

### 7.4.3 LEERPLANDOELSTELLINGEN EN SPECIFIEKE PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenken	
De cursist	Competenties	Code OP		Te integreren ondersteunende kennis
	<b>Werkt met oog voor veiligheid, milieu, energie, kwaliteit en welzijn</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Houdt zich aan de regels over veiligheid, gezondheid en milieu</li> <li>– Gaat zuinig om met materialen, gereedschappen, tijd en vermijdt verspilling</li> <li>– Sorteert afval</li> <li>– Neemt gepaste maatregelen om hinder (stof, lawaai...) en afval te beperken</li> <li>– Werkt ergonomisch</li> <li>– Werkt met oog voor de energieprestatie van gebouwen (EPB)</li> <li>– Gebruikt hef- en hijswerktuigen volgens voorschriften</li> <li>– Gebruikt persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen (PBM's en CBM's) volgens de specifieke voorschriften</li> <li>– Richt de eigen werkplek in volgens voorschriften en/of instructies</li> <li>– Slaat de eigen gereedschappen, machines en materialen op</li> <li>– Evalueert de eigen werkzaamheden kwalitatief en kwantitatief, en stuurt desnoods bij</li> <li>– Houdt zich aan de regels voor traceerbaarheid van producten en uitgevoerde werken door het bijhouden van het as-builtplan</li> <li>– Herkent asbesthoudende en andere gevaarlijke afvalproducten, houdt de andere afvalstromen apart en neemt de nodige acties voor een veilige verwijdering</li> <li>– Plaatst ladders</li> </ul>	BC2	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Basiskennis van as-builtplan</li> <li>– Basiskennis van milieuvoorschriften in functie van de eigen werkzaamheden</li> <li>– Basiskennis van procedures van BA4/BA5</li> <li>– Basiskennis van traceerbaarheid van producten</li> <li>– Basiskennis van voorraadbeheer</li> <li>– Basiskennis van de verschillende asbesthoudende producten</li> <li>– Basiskennis van specifieke risico's van asbest, kwarts- en houtstof en andere gevaarlijke producten</li> <li>– Basiskennis van code goede praktijk van werken op hoogte</li> <li>– Basiskennis van een grondplan</li> <li>– Basiskennis van elektriciteit</li> <li>– Kennis van de toepassing van het AREI (Algemeen Reglement op de Elektrische Installaties)</li> <li>– Kennis van de Vitale 5 (8 gouden regels)</li> <li>– Kennis van technische voorschriften en aanbevelingen in functie van de eigen werkzaamheden</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Laat de cursisten een materiaallijst opstellen bij aanvang van een oefening op basis van een schema</li> </ul>
	<b>Gebruikt gepaste machines en gereedschappen (manuele, elektropneumatische en elektrische)</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Controleert de staat van machines en gereedschappen voor gebruik</li> <li>– Gebruikt machines en gereedschappen op een veilige en efficiënte manier</li> <li>– Reinigt de machines en gereedschappen na gebruik</li> <li>– Controleert de machines en gereedschappen na gebruik</li> <li>– Voert onderhoud uit aan de eigen machines of gereedschappen en herstelt indien nodig</li> </ul>	BC4	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Kennis van veiligheidsregels (PBM's, CBM's en signalisatie)</li> <li>– Kennis van grenzen van bevoegdheden</li> <li>– Kennis van materialen, machines en gereedschappen</li> <li>– Kennis van onderhoudstechnieken van gereedschappen en materiaal</li> <li>– Kennis van materialen, machines en gereedschappen</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Naast de gepaste machines en gereedschappen zoals beschreven in de minimale materiële vereisten, kan je hier de cursisten gebruik laten maken van boorhamer (boren + beitelen), slijpschijf met de juiste schijven diamant), stofafzuiging, klokboor voor in muren, ...</li> </ul>

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenken	
De cursist	Competenties	Code OP		Te integreren ondersteunende kennis
	<b>Voert voorbereidende werkzaamheden uit</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Leeft het werkplaatsreglement na</li> <li>- Identificeert niet-standaardsituaties</li> <li>- Meldt niet-standaardsituaties aan de klant of de verantwoordelijke</li> <li>- Kiest de benodigde gereedschappen, machines en materialen voor de uit te voeren werkzaamheden</li> <li>- Bakent de werkplek af en voorziet een doorgang voor bevoegden</li> </ul>	BC6	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Kennis van technische voorschriften en aanbevelingen in functie van de eigen werkzaamheden</li> <li>- Kennis van opvoegmethodes van sleuven</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Laat de cursist een gereedschapslijst opstellen op basis van de gegeven oefening.</li> </ul>
	<b>Zet leidingtracés uit volgens de instructie.</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Leest en begrijpt werkinstructies naar leidingtracés</li> <li>- Tekent de componenten af in functie van de werkinstructie</li> <li>- Tekent de leidingen en kanalisaties af zodat het formaat ervan overeenkomt met het type kanalisatie en het situatieschema</li> <li>- Gebruikt gepast gereedschap (waterpas, laser, smetkoord, ...)</li> </ul>	BC8		<ul style="list-style-type: none"> <li>- We verwachten dat de cursist deze activiteit uitvoert op basis van een gekregen leidingtracé.</li> <li>- Bij het gepast gereedschap zijn er nog meer mogelijkheden dan de opgesomde gereedschappen. Denk ook aan het gebruik van de pasdarm, het aftekenen, het gebruik van zetskrijten en een kleurspray. Dit is afhankelijk van de ondergrond waarop je werkt.</li> <li>- Hou ook rekening met de vloerpas als algemeen referentiepunt.</li> </ul>
	<b>Realiseert sleuven en holtes voor het leggen van leidingen</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Leest en begrijpt werkinstructies en montage-instructies</li> <li>- Maakt sleuven, nissen en doorboringen in vloeren en muren door te slijpen, te kappen en te boren</li> <li>- Zet leidingtracés en de plaats van toestellen uit op basis van technische plannen</li> <li>- Maakt en dicht sleuven voor het plaatsen van afgeschermd kabels</li> </ul>	BC9		<ul style="list-style-type: none"> <li>- In de praktijk worden de technische plannen voor de cursisten verder uitgelegd en verklaard door hun begeleider op de werkvloer.</li> <li>- Maak gebruik van de specifieke PBM's.</li> <li>- Bij energiezuinige gebouwen moet er rekening gehouden worden met de luchtdichtheid.</li> <li>- Deze leerplandoelstelling kan misschien niet in het centrum zelf worden behaald. Er zijn ook afgeleide vormen van werkplekieren, zoals gastdocenten, simulaties,...</li> </ul>



Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenken
De cursist	Competenties	Code OP	
	<b>Legt buizen voor de verschillende stroomkringen</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Bepaalt de gewenste buislengte en diameter</li> <li>- Brengt buizen op maat en ontbraamt ze</li> <li>- Plooit leidingen zodat de buigradius gerespecteerd wordt</li> <li>- Verbindt buizen met behulp van een mof</li> <li>- Bevestigt buizen bij opbouw en inbouw</li> </ul>	BC10	
	<b>Plaatst en bevestigt dozen met aangepast materiaal, gereedschap en machines</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Plaatst inbouwdozen, horizontaal of verticaal, enkelvoudig of meervoudig</li> <li>- Bevestigt inbouwdozen met metselspecie of plaaster</li> <li>- Plaatst opbouwdozen</li> <li>- Plaatst holle wanddozen</li> </ul>	BC11	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Bij energiezuinige gebouwen moet er rekening gehouden worden met de luchtdichtheid. Er moet dus gebruik gemaakt worden van luchtdichte dozen.</li> </ul>
	<b>Monteert en plaatst leidingen, buizen, kanalisaties, vloerdozen en verschillende soorten aansluitdozen</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Leest en begrijpt montagevoorschriften en technische tekeningen voor leidingen, buizen, kanalisaties</li> <li>- Maakt of past bevestigingssteunen en hulpstukken aan (bochten, koppelplaten en verloopstukken)</li> <li>- Bewerkt goot-en draagsystemen (kabelgoten, kabelladders, railkokersystemen)</li> <li>- Monteert bevestigingsbeugels, goot, draagsystemen en hulpstukken</li> <li>- Legt buizen in opbouw parallel naast elkaar met de geëigende hulpstukken</li> <li>- Plaatst inbouwdozen, aftakdozen, vloerdozen en verdeeldozen</li> <li>- Fixeert leidingen met metselspecie of plaaster</li> </ul>	BC12	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Vertrek vanuit realistische situaties . . . <ul style="list-style-type: none"> <li>. Laat schema's opstellen stijgend in moeilijkheidsgraad</li> <li>. Laat materiaallijst opstellen</li> </ul> </li> </ul>

N.B.: de bovenstaande leerplandoelstellingen moeten samen worden gelezen met de [context](#), [graad van autonomie](#) en [verantwoordelijkheden](#) zoals omschreven in de algemene doelstellingen van de opleiding onder hoofdstuk 6.

## **7.5 MODULE: BASISCHAKELINGEN (M ME G505 - 80 LESTIJDEN)**

---

### **7.5.1 ALGEMENE DOELSTELLING VAN DE MODULE**

De cursist leert de belangrijkste elektrische basisprincipes en leert veilig elektrische verbindingen maken. De cursist leert de nodige componenten plaatsen en de bedrading aansluiten. Men leert de basischakelingen voor verlichting en stopcontacten zelfstandig uit te voeren. De cursist leert elektrisch testgereedschap gebruiken om de installatie te controleren.

### **7.5.2 BEGINSITUATIE**

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

### **7.5.3 LEERPLANDOELSTELLINGEN EN SPECIFIEKE PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN**

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenken	
De cursist	Competenties	Code OP		Te integreren ondersteunende kennis
	<b>Werkt met oog voor veiligheid, milieu, energie, kwaliteit en welzijn</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Houdt zich aan de regels over veiligheid, gezondheid en milieu</li> <li>- Gaat zuinig om met materialen, gereedschappen, tijd en vermijdt verspilling</li> <li>- Sorteert afval</li> <li>- Neemt gepaste maatregelen om hinder (stof, lawaai...) en afval te beperken</li> <li>- Werkt ergonomisch</li> <li>- Werkt met oog voor de energieprestatie van gebouwen (EPB)</li> <li>- Gebruikt hef- en hijswerktuigen volgens voorschriften</li> <li>- Gebruikt persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen (PBM's en CBM's) volgens de specifieke voorschriften</li> <li>- Richt de eigen werkplek in volgens voorschriften en/of instructies</li> <li>- Slaat de eigen gereedschappen, machines en materialen op</li> <li>- Evalueert de eigen werkzaamheden kwalitatief en kwantitatief, en stuurt desnoods bij</li> <li>- Houdt zich aan de regels voor traceerbaarheid van producten en uitgevoerde werken door het bijhouden van het as-builtplan</li> <li>- Herkent asbesthoudende en andere gevaarlijke afvalproducten, houdt de andere afvalstromen apart en neemt de nodige acties voor een veilige verwijdering</li> </ul>	BC2	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Basiskennis van as-builtplan</li> <li>- Basiskennis van milieuvoorschriften in functie van de eigen werkzaamheden</li> <li>- Basiskennis van procedures van BA4/BA5</li> <li>- Basiskennis van traceerbaarheid van producten</li> <li>- Basiskennis van voorraadbeheer</li> <li>- Basiskennis van de verschillende asbesthoudende producten</li> <li>- Basiskennis van specifieke risico's van asbest, kwarts- en houtstof en andere gevaarlijke producten</li> <li>- Basiskennis van code goede praktijk van werken op hoogte</li> <li>- Basiskennis van aansluitingen voor hernieuwbare energietechnieken</li> <li>- Basiskennis van controle- en meetmethoden</li> <li>- Basiskennis van meetinstrumenten (multimeter, ...)</li> <li>- Kennis van de toepassing van het AREI (Algemeen Reglement op de Elektrische Installaties)</li> <li>- Kennis van de Vitale 5 (8 gouden regels)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Oefeningen op: <ul style="list-style-type: none"> <li>· testen en uitmeten van schakelingen</li> <li>· instructiekaarten lezen</li> </ul> </li> </ul>
	<b>Legt buizen met draden en/of kabels voor de verschillende stroomkringen</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Tekent de leidingen en kanalisaties af zodat het formaat ervan overeenkomt met het type kanalisatie en het installatiedossier</li> <li>- Zet de leidingen vast op geregelde afstand</li> <li>- Legt ringbuis of flexbuis met draden of kabel volgens de stroomkringen</li> <li>- Ontmantelt de kabels met gepast gereedschap</li> <li>- Plaatst kabelwartels</li> <li>- Voert de kabels in de toestellen in</li> <li>- Voorziet voldoende draadreserve</li> <li>- Houdt een logica aan in het kleurgebruik van verschillende elektrische draden, conform het AREI</li> </ul>	BC10	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Kennis van technische voorschriften en aanbevelingen in functie van de eigen werkzaamheden</li> <li>- Kennis van veiligheidsregels (PBM's, CBM's en signalisatie)</li> <li>- Kennis van grenzen van bevoegdheden</li> <li>- Kennis van elektriciteit</li> <li>- Kennis van types van bekabeling</li> <li>- Kennis van strip-en ontmanteltechnieken</li> <li>- Kennis van componenten en onderdelen van een elektrische installatie</li> <li>- Kennis van de werking van een elektrische installatie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- De cursist moet het stroomkring-, bedrading – en leidingschema krijgen en gebruiken. De nadruk ligt hier op het installeren van de schakelingen. Het is niet de bedoeling dat de cursist elke schakeling volledig gaat uittekenen.</li> </ul>

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenken	
De cursist	Competenties	Code OP		Te integreren ondersteunende kennis
	<b>Plaatst en bevestigt dozen met aangepast materiaal, gereedschap en machines</b> – Plaatst opbouwdozen – Plaatst holle wanddozen	BC11	– Kennis van laagspanningsinstallaties – Kennis van aansluiten en onder spanning plaatsen – Kennis van residentiële en klassieke (niet-complexe) tertiaire elektrische installaties	
	<b>Monteert en plaatst leidingen, buizen, kanalisaties, vloerdozen en verschillende soorten aansluitdozen</b> – Plaatst aftakdozen, vloerdozen	BC12	– Kennis van schakelschema's voor residentiële en tertiaire toepassingen – Grondige kennis van de symbolen op schakelschema's – Grondige kennis van elektrische verbindingen	- Vertrek vanuit realistische situaties . . . Laat schema's opstellen stijgend in moeilijkheidsgraad . Laat materiaallijst opstellen
	<b>Trekt draden en/of kabels voor de verschillende stroomkringen in elektrische installaties voor het aansluiten van diverse toestellen</b> – Bevestigt de kabels met gepaste hulpmiddelen – Ontmantelt de kabels met gepast gereedschap – Plaatst kabelwartels aangepast aan de sectie van de kabel – Voert de draden en de kabels in de toestellen in – Voorziet voldoende draadreserve – Hanteert manueel kabels	BC13		

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenken
De cursist	Competenties	Code OP	
	<b>Bevestigt en sluit materiaal voor laagspanning aan (schakelaars, stopcontacten, ...)</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Tekent de componenten af in functie van het installatiedossier</li> <li>- Ontmantelt elektrische kabels</li> <li>- Sluit schakelaars en stopcontacten aan door de geleiders aan de toestelklemmen te verbinden</li> <li>- Plaatst schakelaars en stopcontacten in de muren</li> <li>- Plaatst opbouwschakelaars en -stopcontacten</li> <li>- Tekent een eenvoudig stroomkringschema</li> </ul>	BC16	
			<ul style="list-style-type: none"> <li>- Let op dat het hier slechts over een eenvoudig stroomkringschema gaat. Maak het dus niet te ingewikkeld voor de cursist. Uitgebreid tekenen zal later aan bod komen in de module Project Elektrisch dossier</li> <li>- In deze module kan voornamelijk aandacht besteed worden aan: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Basis lichtschakelingen (in-en opbouw/half-waterdicht/niet-waterdicht): enkelpolig, dubbelpolig, wissel, kruis, serie, met verklikker en oriëntatie,...</li> <li>o Stopcontacten</li> <li>o Verschillende aansluitwijzen</li> </ul> </li> <li>- Dit kan door middel van: <ul style="list-style-type: none"> <li>o Proefopstellingen</li> <li>o Demonstratie</li> <li>o Schema's met symbolen (zelf opstellen en raadplagen)</li> </ul> </li> <li>- Wijs de cursist op correcte draaddoorsnede en kleurcode</li> <li>- Leer cursisten steeds schakelingen voor te bereiden op basis van een schema</li> <li>- Oefeningen op: <ul style="list-style-type: none"> <li>· Soorten verbindingen met draden, kabels en snoeren</li> <li>· Eindafwerking van soepele draden of snoeren: adershulzen, kabelschoenen, solderen</li> <li>· Soorten gereedschap: tangen, ...</li> <li>· Herkennen van symbolen</li> </ul> </li> </ul>

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenken
De cursist	Competenties	Code OP	
	<b>Stelt de eigen residentiële en klassieke (niet-complexe) tertiaire elektrische installatie in werking en voert controles uit</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Voert visuele controles uit op de werking van de eigen elektrische installatie</li> <li>– Controleert de goede werking van de eigen residentiële of klassieke (niet-complexe) tertiaire laagspanningsinstallatie door testen en metingen</li> <li>– Herstelt of vervangt onderdelen van de eigen geïnstalleerde residentiële of klassieke (niet-complexe) tertiaire laagspanningsinstallaties (kleine transformatoren, schakelaars, detectoren, bekabeling, batterijen, ...)</li> </ul>	BC20	
			<ul style="list-style-type: none"> <li>- De cursist moet het eendraadschema kunnen lezen, maar nog niet zozeer zelf opstellen.</li> <li>- De cursist moet enkel de eigen installatie gaan uitmeten en zal dus niet op zoek gaan naar fouten in de installatie. Deze diagnose komt in een latere module nl. Aarding, teller en elektrisch bord terug.</li> </ul>

N.B.: de bovenstaande leerplandoelstellingen moeten samen worden gelezen met de [context](#), [graad van autonomie](#) en [verantwoordelijkheden](#) zoals omschreven in de algemene doelstellingen van de opleiding onder hoofdstuk 6.

## 7.6 MODULE: AARDING, TELLER EN ELEKTRISCH BORD (M ME G506 - 60 LESTIJDEN)

### 7.6.1 ALGEMENE DOELSTELLING VAN DE MODULE

De cursist leert een eenvoudig, klassiek residentieel en tertiair elektrisch schema realiseren. Men leert de aardingsinstallatie, elektrisch bord en tellerkast plaatsen. De cursist leert de installatie controleren en in werking zetten.

### 7.6.2 BEGINSITUATIE

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

### 7.6.3 LEERPLANDOELSTELLINGEN EN SPECIFIEKE PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenken
Competenties	Code OP	Te integreren ondersteunende kennis	
<b>De cursist</b> <b>Realiseert een eenvoudig, klassiek residentieel en tertiair elektrisch schema</b> De cursist <ul style="list-style-type: none"> <li>- Houdt rekening met de behoeften van de klant</li> <li>- Formuleert voorstellen aan de klant</li> <li>- Realiseert een eenvoudig eendraadschema</li> <li>- Realiseert een eenvoudig situatieschema</li> </ul>	BC7	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Basiskennis van controle- en meetmethoden</li> <li>- Basiskennis van meetinstrumenten (multimeter, ...)</li> <li>- Basiskennis van aansluitingen voor hernieuwbare energietechnieken</li> <li>- Kennis van componenten en onderdelen van een elektrische installatie</li> <li>- Kennis van de realisatie van een eendraadschema</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- De nadruk ligt op het realiseren van eenvoudige schema's. Dit moet zeker niet op computer gebeuren.</li> <li>- Bespreek met je cursisten wat de minimale vereisten zijn voor de installatie van een eengezinswoning dat het AREI oplegt.</li> </ul>
<b>Legt buizen met draden en/of kabels voor de verschillende stroomkringen</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Bundelt de draden volgens de stroomkringen en labelt volgens het eendraadschema</li> </ul>	BC10	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Kennis van de werking van een elektrische installatie</li> <li>- Kennis van residentiële en klassieke (niet-complexe) tertiaire elektrische installaties</li> <li>- Kennis van elektriciteit</li> <li>- Kennis van types van bekabeling</li> <li>- Kennis van strip-en ontmanteltechnieken</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Oefeningen op:                             <ul style="list-style-type: none"> <li>· Soorten verbindingen met draden en kabels</li> <li>· Eindafwerking van soepele draden: aderhulzen, kabelschoenen</li> <li>· Soorten gereedschap: tangen, ...</li> </ul> </li> </ul>
<b>Trekt draden en/of kabels voor de verschillende stroomkringen in elektrische installaties voor het aansluiten van diverse toestellen</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Nummert de kabels volgens de instructie</li> </ul>	BC13	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Kennis van de aansluiting van hoofd- en bijkomende equipotentiale verbindingen</li> </ul>	

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenken	
De cursist	Competenties	Code OP		Te integreren ondersteunende kennis
	<b>Plaats het aardingssysteem en sluit aan</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Plaats de aarding</li> <li>- Sluit de aarding aan</li> <li>- Plaats en sluit een aarding aan in het bord</li> <li>- Plaats de aardingsonderbreker</li> <li>- Realiseert de equipotentiaalverbinding</li> </ul>	BC14	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Kennis van de bekabeling van het aardingssysteem</li> <li>- Kennis van de verschillende netten (TT, IT, TN, ...)</li> <li>- Kennis van aansluiten en onder spanning plaatsen</li> <li>- Kennis van schakelschema's voor residentiële en tertiaire toepassingen</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Oefen vanuit een realistische situaties op: <ul style="list-style-type: none"> <li>o Eenvoudige aardingsmeting</li> <li>o Plaatsen van verschillende onderdelen van een aarding (aardingscheider, equipotentialen, hoofd- en beschermgeleider)</li> </ul> </li> </ul>
	<b>Legt afgeschermdde kabels en sluit ze aan</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Legt unipolaire kabels</li> <li>- Plaats afgeschermdde (EXVB, XVB, XGB, ...) kabels</li> <li>- Sluit afgeschermdde (EXVB, XVB, XGB, ...) kabels aan</li> </ul>	BC15	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Grondige kennis van de symbolen op schakelschema's</li> <li>- Grondige kennis van elektrische verbindingen</li> </ul>	
	<b>Plaats, monteert en bedraadt verdeelborden, vermogensborden en/of stuurborden</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Leest en begrijpt technische tekeningen</li> <li>- Raadpleegt technische bronnen (eendraadschema, situatieschema, technisch dossier, handleidingen, ...)</li> <li>- Plaats een bord volgens de instructies van de ontwerper</li> <li>- Monteert de samenstellende delen van een bord volgens het eigen of het verkregen ontwerp</li> <li>- Bedraadt een bord</li> <li>- Plaats een meterkast</li> </ul>	BC17	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Oefen vanuit een realistische situaties op: <ul style="list-style-type: none"> <li>o Zorg voor schema's stijgend in moeilijkheidsgraad</li> <li>o Materiaallijst en offerte opstellen</li> <li>o Verdeelbord plaatsen en bijhorende componenten aansluiten (differentieelschakelaars, automaten, ...)</li> <li>o Gebruik maken van correcte verdeelgeleiders en/of verbindingen tussen verschillende rails/borden</li> <li>o Bepalen van draaddoorsnede van voedingskabels (a.d.h.v. tabellen)</li> <li>o Overzicht bieden en plaatsen van meterkast</li> </ul> </li> <li>- Leer cursisten etiketteren van de kringen.</li> </ul>	



Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenken	
De cursist	Competenties	Code OP		Te integreren ondersteunende kennis
	<b>Stelt de eigen residentiële en klassieke (niet-complexe) tertiaire elektrische installatie in werking en voert controles uit</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Gebruikt PBM's en CBM's bij werkzaamheden onder spanning</li> <li>– Brengt de kringen systematisch onder spanning</li> <li>– Voert visuele controles uit op de werking van de eigen elektrische installatie</li> <li>– Herstelt of vervangt onderdelen van de eigen geïnstalleerde residentiële of klassieke (niet-complexe) tertiaire laagspanningsinstallaties (kleine transformatoren, schakelaars, detectoren, bekabeling, batterijen, ...)</li> <li>– Sluit de installatie aan</li> </ul>	BC20		<ul style="list-style-type: none"> <li>- Oefeningen op: <ul style="list-style-type: none"> <li>o Isolatiemeting uitvoeren en interpreteren</li> </ul> </li> <li>- Bespreek mogelijke fouten</li> <li>- Laat de cursisten onder begeleiding (van een bevoegd persoon) onder spanning meten</li> </ul>
	<b>Assisteert bij niet klassieke (complexe) tertiaire elektrische installaties, stelt in werking en voert controles uit</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Voert visuele controles uit op de werking van de elektrische installatie</li> <li>– Meet elektrische grootheden en vergelijkt de gemeten met de te verwachten en de afgeleide waarden</li> <li>– Bespreekt complexe problemen die buiten zijn bevoegdheid vallen met de specialist (ontwerper, programmeur, ...)</li> <li>– Lost het probleem in samenspraak met de specialist op</li> </ul>	BC21		

N.B.: de bovenstaande leerplandoelstellingen moeten samen worden gelezen met de [context](#), [graad van autonomie](#) en [verantwoordelijkheden](#) zoals omschreven in de algemene doelstellingen van de opleiding onder hoofdstuk 6.

## **7.7 MODULE: MONTAGE EN AANSLUITING VERLICHTING (M ME G507 - 20 LESTIJDEN)**

---

### **7.7.1 ALGEMENE DOELSTELLING VAN DE MODULE**

De cursist leert zelfstandig een verlichtingsinstallatie monteren en aansluiten.

### **7.7.2 BEGINSITUATIE**

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

### 7.7.3 LEERPLANDOELSTELLINGEN EN SPECIFIEKE PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenken	
De cursist	Competenties	Code OP		Te integreren ondersteunende kennis
	<p><b>Werkt met oog voor veiligheid, milieu, energie, kwaliteit en welzijn</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Houdt zich aan de regels over veiligheid, gezondheid en milieu</li> <li>- Gaat zuinig om met materialen, gereedschappen, tijd en vermijdt verspilling</li> <li>- Sorteert afval</li> <li>- Neemt gepaste maatregelen om hinder (stof, lawaai...) en afval te beperken</li> <li>- Werkt ergonomisch</li> <li>- Werkt met oog voor de energieprestatie van gebouwen (EPB)</li> <li>- Gebruikt hef- en hijswerktuigen volgens voorschriften</li> <li>- Gebruikt persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen (PBM's en CBM's) volgens de specifieke voorschriften</li> <li>- Richt de eigen werkplek in volgens voorschriften en/of instructies</li> <li>- Slaat de eigen gereedschappen, machines en materialen op</li> <li>- Evalueert de eigen werkzaamheden kwalitatief en kwantitatief, en stuurt desnoods bij</li> <li>- Houdt zich aan de regels voor traceerbaarheid van producten en uitgevoerde werken door het bijhouden van het as-builtplan</li> <li>- Herkent asbesthoudende en andere gevaarlijke afvalproducten, houdt de andere afvalstromen apart en neemt de nodige acties voor een veilige verwijdering</li> <li>- Plaatst ladders</li> </ul>	BC2	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Basiskennis van as-builtplan</li> <li>- Basiskennis van milieuvoorschriften in functie van de eigen werkzaamheden</li> <li>- Basiskennis van procedures van BA4/BA5</li> <li>- Basiskennis van traceerbaarheid van producten</li> <li>- Basiskennis van voorraadbeheer</li> <li>- Basiskennis van de verschillende asbesthoudende producten</li> <li>- Basiskennis van specifieke risico's van asbest, kwarts- en houtstof en andere gevaarlijke producten</li> <li>- Basiskennis van code goede praktijk van werken op hoogte</li> <li>- Basiskennis van aansluitingen voor hernieuwbare energietechnieken</li> <li>- Kennis van de toepassing van het AREI (Algemeen Reglement op de Elektrische Installaties)</li> <li>- Kennis van de Vitale 5 (8 gouden regels)</li> <li>- Kennis van technische voorschriften en aanbevelingen in functie van de eigen werkzaamheden</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Oefeningen op: <ul style="list-style-type: none"> <li>- pictogrammen (verbod- en gebodsborden)</li> <li>- instructiekaarten lezen</li> </ul> </li> </ul>
	<p><b>Gebruikt gepaste machines en gereedschappen (manuele, elektropneumatische en elektrische)</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Controleert de staat van machines en gereedschappen voor gebruik</li> <li>- Gebruikt machines en gereedschappen op een veilige en efficiënte manier</li> <li>- Reinigt de machines en gereedschappen na gebruik</li> <li>- Controleert de machines en gereedschappen na gebruik</li> <li>- Voert onderhoud uit aan de eigen machines of gereedschappen en herstelt indien nodig</li> </ul>	BC4	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Kennis van veiligheidsregels (PBM's, CBM's en signalisatie)</li> <li>- Kennis van grenzen van bevoegdheden</li> <li>- Kennis van materialen, machines en gereedschappen</li> <li>- Kennis van onderhoudstechnieken van gereedschappen en materiaal</li> <li>- Kennis van componenten en onderdelen van een elektrische installatie</li> <li>- Kennis van de werking van een elektrische installatie</li> </ul>	

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenken	
De cursist	Competenties	Code OP		Te integreren ondersteunende kennis
	<b>Installeert en sluit verlichtingsinstallaties aan</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Zet leidingtracés uit voor kabelgoten en kabels volgens de instructie</li> <li>- Maakt verdelingen van het stroomnetwerk naar de verschillende lichtpunten</li> <li>- Plaatst verlichtingsarmaturen</li> <li>- Verbindt de verlichtingsarmaturen</li> <li>- Plaatst railsystemen voor het bevestigen van verlichtingsarmaturen in plafonds, valse plafonds en muren</li> <li>- Plaatst indien nodig transformatoren bij de lampen en sluit ze aan</li> <li>- Plaatst de voorschakelapparatuur en sluit ze aan</li> <li>- Plaatst het juiste type lampen in de armaturen</li> <li>- Raadpleegt technische bronnen (eendraadschema, situatieschema, technisch dossier, handleidingen, ...)</li> </ul>	BC19	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Kennis van elektriciteit</li> <li>- Kennis van schakelschema's voor residentiële en tertiaire toepassingen</li> <li>- Grondige kennis van de symbolen op schakelschema's</li> <li>- Grondige kennis van elektrische verbindingen (solderen ...)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Oefeningen op: <ul style="list-style-type: none"> <li>· Soorten verbindingen met draden, kabels en snoeren</li> <li>· Eindafwerking van soepele draden of snoeren: aderhulzen, kabelschoenen</li> <li>· Soorten gereedschap: tangen, ...</li> <li>· Eenvoudige schakellogica (open en gesloten kringen, enkelpolige onderbrekingen, ...)</li> <li>· Herkennen van symbolen</li> </ul> </li> <li>- Heb in deze module aandacht voor: <ul style="list-style-type: none"> <li>o Verschillende soorten verlichtingsarmaturen</li> <li>o Begrippen rond verlichting (directe en indirecte verlichting; lichtstroom, lichtsterkte; verlichtingssterkte; reflectie; kleurtemperatuur; kleurweergave-index)</li> </ul> </li> </ul>

N.B.: de bovenstaande leerplandoelstellingen moeten samen worden gelezen met de [context](#), [graad van autonomie](#) en [verantwoordelijkheden](#) zoals omschreven in de algemene doelstellingen van de opleiding onder hoofdstuk 6.

## 7.8 MODULE: MONTAGE EN AANSLUITING DOMOTICA (M ME G508 - 40 LESTIJDEN)

### 7.8.1 ALGEMENE DOELSTELLING VAN DE MODULE

De cursist leert de nodige bekabeling voor domotica aan te brengen. Men monteert en sluit installaties op (zeer) lage spanning aan.

### 7.8.2 BEGINSITUATIE

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

### 7.8.3 LEERPLANDOELSTELLINGEN EN SPECIFIEKE PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenen
De cursist	Competenties	Code OP	
	<b>Werkt met oog voor veiligheid, milieu, energie, kwaliteit en welzijn</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Houdt zich aan de regels over veiligheid, gezondheid en milieu</li> <li>– Gaat zuinig om met materialen, gereedschappen, tijd en vermijdt verspilling</li> <li>– Sorteert afval</li> <li>– Neemt gepaste maatregelen om hinder (stof, lawaai...) en afval te beperken</li> <li>– Werkt ergonomisch</li> <li>– Werkt met oog voor de energieprestatie van gebouwen (EPB)</li> <li>– Gebruikt hef- en hijswerktuigen volgens voorschriften</li> <li>– Gebruikt persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen (PBM's en CBM's) volgens de specifieke voorschriften</li> <li>– Richt de eigen werkplek in volgens voorschriften en/of instructies</li> <li>– Slaat de eigen gereedschappen, machines en materialen op</li> <li>– Evalueert de eigen werkzaamheden kwalitatief en kwantitatief, en stuurt desnoods bij</li> <li>– Houdt zich aan de regels voor traceerbaarheid van producten en uitgevoerde werken door het bijhouden van het as-builtplan</li> <li>– Herkent asbesthoudende en andere gevaarlijke afvalproducten, houdt de andere afvalstromen apart en neemt de nodige acties voor een veilige verwijdering</li> <li>– Plaatst ladders</li> </ul>	BC2	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Basiskennis van as-builtplan</li> <li>– Basiskennis van milieuvoorschriften in functie van de eigen werkzaamheden</li> <li>– Basiskennis van procedures van BA4/BA5</li> <li>– Basiskennis van traceerbaarheid van producten</li> <li>– Basiskennis van voorraadbeheer</li> <li>– Basiskennis van de verschillende asbesthoudende producten</li> <li>– Basiskennis van specifieke risico's van asbest, kwarts- en houtstof en andere gevaarlijke producten</li> <li>– Basiskennis van code goede praktijk van werken op hoogte</li> <li>– Kennis van de toepassing van het AREI (Algemeen Reglement op de Elektrische Installaties)</li> <li>– Kennis van de Vitale 5 (8 gouden regels)</li> <li>– Kennis van technische voorschriften en aanbevelingen in functie van de eigen werkzaamheden</li> </ul>
			<ul style="list-style-type: none"> <li>- Oefeningen op: <ul style="list-style-type: none"> <li>· pictogrammen (verbod- en gebodsborden)</li> <li>· instructiekaarten lezen</li> </ul> </li> </ul>

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenken	
De cursist	Competenties	Code OP		Te integreren ondersteunende kennis
	<b>Trekt draden en/of kabels voor verschillende stroomkringen in elektrische installaties voor het aansluiten van diverse toestellen</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Legt en bevestigt vermogen- en stuurkabels in goten en buizen</li> <li>- Verbindt vermogen- en stuurkabels in goten en buizen</li> </ul>	BC13	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Kennis van veiligheidsregels (PBM's, CBM's en signalisatie)</li> <li>- Kennis van grenzen van bevoegdheden</li> <li>- Kennis van elektriciteit</li> <li>- Kennis van materialen, machines en gereedschappen</li> <li>- Kennis van strip-en ontmanteltechnieken</li> <li>- Kennis van types van bekabeling</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Om kostenbewust te werken, raden wij aan om één volledig systeem met de cursisten uit te werken en om de andere systemen gedeeltelijk aan te bieden. Als je meerdere systemen kan aanbieden, is dat natuurlijk een pluspunt voor de cursist.</li> </ul>
	<b>Monteert en sluit installaties op zeer lage spanning aan (telefonie, informatica, brandalarmen, ...)</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Monteert kabels en outlets voor telefonie, audio, TV- en datadistributie</li> <li>- Plaatst en sluit telefoons, TV en aanverwante toestellen (modem, parlofoon, videofoon, telefooncentrale, ...) aan</li> <li>- Plaatst en sluit de componenten van domoticasystemen in woningen en kantoorgebouwen (garagepoortopeners, rolluikbediening, ...) aan</li> <li>- Plaatst en sluit de componenten van beveiligingssystemen (brandbeveiliging, inbraakbeveiliging, toegangscontrole, ...) aan</li> <li>- Sluit de vermogenskabels, stuurkabels en verdeelkabels aan op de elektrische installatie</li> </ul>	BC18	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Kennis van componenten en onderdelen van een elektrische installatie</li> <li>- Kennis van de werking van een elektrische installatie</li> <li>- Kennis van laagspanningsinstallaties</li> <li>- Kennis van de symbolen op schakelschema's</li> <li>- Grondige kennis van elektrische verbindingen (solderen, ...)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Breng cursisten met de handleidingen van de verschillende systemen. Deze handleidingen kunnen zij vaak online terugvinden. Leer de cursisten om gericht te zoeken op het internet. De systemen zijn immers zeer merkgebonden. De installatie is dus afhankelijk van het geïnstalleerde merk.</li> <li>- In deze module kan voornamelijk aandacht besteed worden aan: <ul style="list-style-type: none"> <li>o Verschillende aansluitwijzen</li> <li>o Schakelingen opbouwen op basis van schema's</li> </ul> </li> <li>- Dit kan door middel van: <ul style="list-style-type: none"> <li>o Schema's met symbolen (zelf opstellen en raadplegen)</li> </ul> </li> <li>- Wijs de cursist op correcte draaddoorsnede en kleurcode</li> <li>- Leer cursisten steeds schakelingen voor te bereiden op basis van een schema</li> <li>- Gebruik catalogi en andere technische documentatie (eventueel opzoeken via internet)</li> </ul>

N.B.: de bovenstaande leerplandoelstellingen moeten samen worden gelezen met de [context](#), [graad van autonomie](#) en [verantwoordelijkheden](#) zoals omschreven in de algemene doelstellingen van de opleiding onder hoofdstuk 6.

## 7.9 MODULE: GEVORDERDE SCHAKELINGEN (RESIDENTIEEL EN TERTIAIR) (M ME G509 - 80 LESTIJDEN)

### 7.9.1 ALGEMENE DOELSTELLING VAN DE MODULE

De cursist leert de nodige componenten plaatsen en de bedrading aansluiten.

Men leert complexe schakelingen voor verlichting en stopcontacten zelfstandig uitvoeren in een residentiële en tertiaire omgeving. De cursist leert elektrisch testgereedschap gebruiken om de installatie te controleren.

### 7.9.2 BEGINSITUATIE

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

### 7.9.3 LEERPLANDOELSTELLINGEN EN SPECIFIEKE PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenken
Competenties	Code OP	Te integreren ondersteunende kennis	
<b>De cursist</b>  <b>Werkt in teamverband</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Wisselt informatie uit met collega's</li> <li>- Volgt instructies op</li> <li>- Rapporteert mondeling aan klanten of verantwoordelijke</li> <li>- Licht de klant of verantwoordelijke in bij onvoorziene omstandigheden</li> <li>- Registreert verbruikte materialen en tijdsbesteding</li> <li>- Werkt efficiënt samen met alle betrokkenen</li> </ul>	BC1	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Basiskennis van voorraadbeheer</li> <li>- Basiskennis van aansluitingen voor hernieuwbare energietechnieken</li> <li>- Basiskennis van controle- en meetmethoden</li> <li>- Basiskennis van meetinstrumenten (multimeter, ...)</li> <li>- Kennis van grenzen van bevoegdheden</li> <li>- Kennis van technische voorschriften en aanbevelingen in functie van de eigen werkzaamheden</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Laat de cursisten een materiaallijst opstellen bij aanvang van een oefening op basis van een schema</li> <li>- Laat hen ook een kostprijs ramen</li> </ul>
<b>Plaatst en bevestigt dozen met aangepast materiaal, gereedschap en machines</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Plaatst opbouwdozen</li> <li>- Plaatst holle wanddozen (in gipswanden)</li> <li>- Plaatst inbouwdozen (in muren)</li> </ul>	BC11	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Kennis van elektriciteit</li> <li>- Kennis van materialen, machines en gereedschappen</li> <li>- Kennis van strip-en ontmanteltechnieken</li> <li>- Kennis van types van bekabeling</li> </ul>	

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenken	
De cursist	Competenties	Code OP		Te integreren ondersteunende kennis
	<b>Monteert en plaatst leidingen, buizen, kanalisaties, vloerdozen en verschillende soorten aansluitdozen</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Plaatst aftakdozen, vloerdozen</li> </ul>	BC12	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Kennis van componenten en onderdelen van een elektrische installatie</li> <li>- Kennis van de werking van een elektrische installatie</li> <li>- Kennis van laagspanningsinstallaties</li> <li>- Kennis van aansluiten en onder spanning plaatsen</li> <li>- Kennis van residentiële en klassieke (niet-complexe) tertiaire elektrische installaties</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Vertrek vanuit realistische situaties</li> <li>- Laat schema's opstellen stijgend in moeilijkheidsgraad (kring tekenen met juiste symbolen)</li> <li>- Laat materiaallijst opstellen</li> <li>- Breng werken met leidingtracés aan</li> <li>- Pas het replicersysteem (doorvoersysteem) toe</li> </ul>
	<b>Trekt draden en/of kabels voor de verschillende stroomkringen in elektrische installaties voor het aansluiten van diverse toestellen</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Bevestigt de kabels met gepaste hulpmiddelen</li> <li>- Ontmantelt de kabels met gepast gereedschap</li> <li>- Plaatst kabelwartels aangepast aan de sectie van de kabel</li> <li>- Voert de draden en de kabels in de toestellen in</li> <li>- Voorziet voldoende draadreserve</li> <li>- Hanteert manueel kabels</li> </ul>	BC13	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Kennis van schakelschema's voor residentiële en tertiaire toepassingen</li> <li>- Grondige kennis van de symbolen op schakelschema's</li> <li>- Grondige kennis van elektrische verbindingen</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Oefeningen op: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Soorten verbindingen met draden en kabels</li> <li>- Eindafwerking van soepele draden of snoeren: aderhulzen, kabelschoenen</li> <li>- Soorten gereedschap: tangen, ...</li> <li>- Eenvoudige schakellogica (open en gesloten kringen, enkelpolige onderbrekingen, ...)</li> <li>- Herkennen van symbolen</li> </ul> </li> </ul>
	<b>Bevestigt en sluit materiaal voor laagspanning aan (schakelaars, stopcontacten, ...)</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Ontmantelt elektrische kabels</li> <li>- Sluit schakelaars en stopcontacten aan door de geleiders aan de toestelklemmen te verbinden</li> <li>- Plaatst schakelaars en stopcontacten in de muren</li> <li>- Plaatst opbouwschakelaars en -stopcontacten</li> </ul>	BC16	<ul style="list-style-type: none"> <li>- In deze module kan voornamelijk aandacht besteed worden aan <ul style="list-style-type: none"> <li>o het combineren van basis lichtschakelingen</li> <li>o gemengde kringen</li> <li>o Verschillende aansluitwijzen : aftakdoos en doorvoersysteem</li> <li>o Materiaallijsten</li> <li>o Schakelingen opbouwen op basis van zelfgemaakte schema's</li> </ul> </li> <li>- Leer cursisten steeds schakelingen voor te bereiden op basis van een schema</li> </ul>	



Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenken
De cursist	Competenties	Code OP	
	<b>Stelt de eigen residentiële en klassieke (niet-complexe) tertiaire elektrische installatie in werking en voert controles uit</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Voert visuele controles uit op de werking van de eigen elektrische installatie</li> <li>– Controleert de goede werking van de eigen residentiële of klassieke (niet-complexe) tertiaire laagspanningsinstallatie door testen en metingen</li> <li>– Herstelt of vervangt onderdelen van de eigen geïnstalleerde residentiële of klassieke (niet-complexe) tertiaire laagspanningsinstallaties (kleine transformatoren, schakelaars, detectoren, bekabeling, batterijen, ...)</li> </ul>	BC20	

N.B.: de bovenstaande leerplandoelstellingen moeten samen worden gelezen met de [context](#), [graad van autonomie](#) en [verantwoordelijkheden](#) zoals omschreven in de algemene doelstellingen van de opleiding onder hoofdstuk 6.

## 7.10 MODULE: MONTEREN EN BEDRADEN VAN BORDEN (M ME G520 - 80 LESTIJDEN)

### 7.10.1 ALGEMENE DOELSTELLING VAN DE MODULE

In deze module leert de cursist elektrische borden monteren en bedraden.

### 7.10.2 BEGINSITUATIE

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

### 7.10.3 LEERPLANDOELSTELLINGEN EN SPECIFIEKE PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenken
De cursist	Competenties	Code OP	
	<b>Voert voorbereidende werkzaamheden uit</b> <ul style="list-style-type: none"><li>– Leeft het werkplaatsreglement na</li><li>– Identificeert niet-standaardsituaties</li><li>– Meldt niet-standaardsituaties aan de klant of de verantwoordelijke</li><li>– Kiest de benodigde gereedschappen, machines en materialen voor de uit te voeren werkzaamheden</li><li>– Bakent de werkplek af en voorziet een doorgang voor bevoegden</li></ul>	BC6	<ul style="list-style-type: none"><li>– Basiskennis van een grondplan</li><li>– Basiskennis van mechanische montage en demontagetechnieken: machineonderdelen, constructieleer, materialenleer, ...</li><li>– Kennis van materialen, machines en gereedschappen</li></ul>

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenken	
De cursist	Competenties	Code OP		Te integreren ondersteunende kennis
	<b>Monteert en bedraadt verdeelborden, vermogensborden en/of stuurborden</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Raadpleegt technische bronnen (eendraadschema, situatieschema, technisch dossier, ...)</li> <li>– Monteert de samenstellende delen van een bord volgens het eigen of het verkregen ontwerp</li> <li>– Bedraadt een bord</li> <li>– Plaatst montageprofielen, draadkanalen, stroom- en aardingsrails in een bord</li> <li>– Voert de voedingskabel in</li> <li>– Verbindt de voedingskabel met de aansluitscheider</li> <li>– Voert de installatie uit conform de richtlijnen van de distributienetbeheerder</li> </ul>	BC17	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Kennis van technische voorschriften en aanbevelingen in functie van de eigen werkzaamheden</li> <li>– Kennis van veiligheidsregels (PBM's, CBM's en signalisatie)</li> <li>– Kennis van de toepassing van het AREI (Algemeen Reglement op de Elektrische Installaties)</li> <li>– Kennis van de verschillende netten (TT, IT, TN, ...)</li> <li>– Kennis van elektriciteit</li> <li>– Kennis van schakelschema's</li> <li>– Kennis van technische dossiers en schema's</li> <li>– Grondige kennis van de symbolen op schakelschema's</li> <li>– Grondige kennis van de werking, componenten en onderdelen van een elektrische installatie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Laat de cursisten ook een eerste maal hun eigen bord doormeten. Op die manier kan je deze competentie stelselmatig opbouwen.</li> </ul>

N.B.: de bovenstaande leerplandoelstellingen moeten samen worden gelezen met de [context](#), [graad van autonomie](#) en [verantwoordelijkheden](#) zoals omschreven in de algemene doelstellingen van de opleiding onder hoofdstuk 6.

## 7.11 MODULE: UITTEKENEN EN PARAMETRISATIE DOMOTICA (M ME G511 - 40 LESTIJDEN)

### 7.11.1 ALGEMENE DOELSTELLING VAN DE MODULE

De cursist leert een eenvoudig elektrisch schema met domotica uittekenen. Men automatiseert eenvoudige basisfuncties.

### 7.11.2 BEGINSITUATIE

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

### 7.11.3 LEERPLANDOELSTELLINGEN EN SPECIFIEKE PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenken	
De cursist	Competenties	Code OP		Te integreren ondersteunende kennis
	<b>Werkt in teamverband</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Wisselt informatie uit met collega's</li> <li>- Volgt instructies op</li> <li>- Rapporteert mondeling aan klanten of verantwoordelijke</li> <li>- Licht de klant of verantwoordelijke in bij onvoorziene omstandigheden</li> <li>- Registreert verbruikte materialen en tijdsbesteding</li> <li>- Werkt efficiënt samen met alle betrokkenen</li> </ul>	BC1	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Basiskennis van voorraadbeheer</li> <li>- Basiskennis elektronica</li> <li>- Basiskennis van as-builtplan</li> <li>- Basiskennis van een grondplan</li> <li>- Kennis van grenzen van bevoegdheden</li> <li>- Kennis van technische voorschriften en aanbevelingen in functie van de eigen werkzaamheden</li> <li>- Kennis van componenten en onderdelen van een elektrische installatie</li> <li>- Kennis van de werking van een elektrische installatie</li> <li>- Kennis van elektriciteit</li> <li>- Kennis van laagspanningsinstallaties</li> <li>- Kennis van schakelschema's voor residentiële en tertiaire toepassingen</li> <li>- Kennis van types van bekabeling</li> <li>- Grondige kennis van de symbolen op schakelschema's</li> <li>- Grondige kennis van elektrische verbindingen</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Het doel van deze module is een eenvoudig project (zowel software als hardware) zelf realiseren of een bestaand project uitbreiden.</li> <li>- In deze module kan je de cursisten in overleg laten gaan over de aanpak van de uitbouw en programmatie van het project.</li> <li>- Laat de cursisten een materiaallijst opstellen bij aanvang van een oefening op basis van een schema</li> <li>- Laat hen ook een kostprijs ramen.</li> <li>- Bouw de moeilijkheidsgraad van de oefeningen op van licht naar (middel)zwaar.</li> <li>- Wijs de cursist op correcte draaddoorsnede en kleurcode</li> <li>- Leer cursisten steeds schakelingen voor te bereiden op basis van een schema</li> <li>- Gebruik catalogi en andere technische documentatie (internet, handleidingen,...)</li> </ul>
De cursist	<b>Realiseert een eenvoudig, klassiek residentieel elektrisch schema ikv domotica</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Houdt rekening met de behoeften van de klant</li> <li>- Formuleert voorstellen aan de klant</li> <li>- Realiseert een eenvoudig eendraadschema</li> <li>- Realiseert een situatieschema</li> <li>- Parameteriseert componenten voor de realisatie van eenvoudige basisfuncties</li> <li>- Raadpleegt technische bronnen (eendraadschema, situatieschema, technisch dossier, handleidingen, ...)</li> <li>- Kiest componenten (connectoren, type datakabels, ...) op basis van een uitvoeringsschema</li> </ul>	BC7		

N.B.: de bovenstaande leerplandoelstellingen moeten samen worden gelezen met de [context](#), [graad van autonomie](#) en [verantwoordelijkheden](#) zoals omschreven in de algemene doelstellingen van de opleiding onder hoofdstuk 6.

## 7.12 MODULE: DIAGNOSE EN FOUTZOEKEN - BASIS (M ME G518 - 20 LESTIJDEN)

### 7.12.1 ALGEMENE DOELSTELLING VAN DE MODULE

In deze module leert de cursist om fouten te zoeken en diagnoses te stellen in een elektrotechnische omgeving.

### 7.12.2 BEGINSITUATIE

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

### 7.12.3 LEERPLANDOELSTELLINGEN EN SPECIFIEKE PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenken
De cursist	Competenties	Code OP	
	<b>Werkt in teamverband</b> <ul style="list-style-type: none"><li>– Wisselt informatie uit met collega's</li><li>– Volgt instructies op</li><li>– Rapporteert mondeling aan klanten of verantwoordelijke</li><li>– Licht de klant of verantwoordelijke in bij onvoorziene omstandigheden</li><li>– Registreert verbruikte materialen en tijdsbesteding</li><li>– Werkt efficiënt samen met alle betrokkenen</li></ul>	BC1	<ul style="list-style-type: none"><li>– Basiskennis van elektronica</li><li>– Basiskennis van voorraadbeheer</li><li>– Basiskennis van as-builtplan</li><li>– Basiskennis van energieprestatie van gebouwen</li><li>– Basiskennis van traceerbaarheid van producten</li></ul>

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenken	
De cursist	Competenties	Code OP		Te integreren ondersteunende kennis
	<b>Werkt met oog voor veiligheid, milieu, energie, kwaliteit en welzijn</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Houdt zich aan de regels over veiligheid, gezondheid en milieu</li> <li>- Gaat zuinig om met materialen, gereedschappen, tijd en vermijdt verspilling</li> <li>- Sorteert afval</li> <li>- Neemt gepaste maatregelen om hinder (stof, lawaai...) en afval te beperken</li> <li>- Werkt ergonomisch</li> <li>- Werkt met oog voor de energieprestatie van gebouwen (EPB)</li> <li>- Gebruikt hef- en hijswerktuigen volgens voorschriften</li> <li>- Gebruikt persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen (PBM's en CBM's) volgens de specifieke voorschriften</li> <li>- Richt de eigen werkplek in volgens voorschriften en/of instructies</li> <li>- Slaat de eigen gereedschappen, machines en materialen op</li> <li>- Evalueert de eigen werkzaamheden kwalitatief en kwantitatief, en stuurt desnoods bij</li> <li>- Houdt zich aan de regels voor traceerbaarheid van producten en uitgevoerde werken door het bijhouden van het as-builtplan</li> <li>- Herkent asbesthoudende en andere gevaarlijke afvalproducten, houdt de andere afvalstromen apart en neemt de nodige acties voor een veilige verwijdering</li> <li>- Plaatst ladders</li> </ul>	BC2	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Basiskennis van de verschillende asbesthoudende producten</li> <li>- Basiskennis van specifieke risico's van asbest, kwarts- en houtstof en andere gevaarlijke producten</li> <li>- Basiskennis van code goede praktijk van werken op hoogte</li> <li>- Kennis van de toepassing van het AREI (Algemeen Reglement op de Elektrische Installaties)</li> <li>- Kennis van milieuvoorschriften in functie van de werkzaamheden</li> <li>- Kennis van procedures van BA4/BA5</li> <li>- Kennis van veiligheidsregels (PBM's, CBM's en signalisatie)</li> <li>- Kennis van Vitale 5 (8 gouden regels)</li> <li>- Kennis van grenzen van bevoegdheden</li> <li>- Kennis van hulpmiddelen (gereedschappen, vervangingscomponenten, onderhouds- en reinigingsproducten....) voor onderhoud en service</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Laat de cursisten een materiaallijst opstellen bij aanvang van een oefening op basis van een schema Laat hen ook een kostprijs ramen</li> <li>- Uit vorig leerplan 7.2 Veilig en milieubewust werkzaamheden uitvoeren waarvoor een attest vereist is</li> <li>- Oefeningen op: · testen en uitmeten van schakelingen · sjablonen en pictogrammen (verbod- en gebodsborden) · instructiekaarten lezen</li> </ul>
	<b>Gebruikt gepaste machines en gereedschappen (manuele, elektropneumatische en elektrische)</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Controleert de staat van machines en gereedschappen voor gebruik</li> <li>- Gebruikt machines en gereedschappen op een veilige en efficiënte manier</li> <li>- Reinigt de machines en gereedschappen na gebruik</li> <li>- Controleert de machines en gereedschappen na gebruik</li> <li>- Voert onderhoud uit aan de eigen machines of gereedschappen en herstelt indien nodig</li> </ul>	BC4	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Kennis van materialen, machines en gereedschappen</li> <li>- Kennis van onderhoudstechnieken van gereedschappen en materieel</li> <li>- Kennis van grenzen van bevoegdheden</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Laat de cursisten een materiaallijst opstellen bij aanvang van een oefening op basis van een schema Laat hen ook een kostprijs ramen</li> </ul>

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenken
De cursist	Competenties	Code OP	
	<b>Stelt een diagnose van een storing aan een residentiële, tertiaire en industriële elektrische installatie en herstelt de defecte elementen</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Raadpleegt technische bronnen (eendraadschema, situatieschema, technisch dossier)</li> <li>– Schakelt stroom en spanning indien mogelijk uit om werkzaamheden buiten spanning aan de elektrische installatie uit te voeren</li> <li>– Demonteert onderdelen van de elektrische installatie</li> <li>– Zoekt fouten in elektrische installaties door uitsluiting van mogelijke oorzaken op basis van waarnemingen en metingen</li> <li>– Bespreekt complexe problemen die buiten zijn bevoegdheid vallen met de specialist (ontwerper, programmeur, technicus industriële automatisering, meet-en regeltechnicus, ...)</li> <li>– Voert gegeven basisprogramma's en regelparameters in, indien nodig in sturingen en regelingen</li> <li>– Vervangt en/of herstelt defecte onderdelen van de elektrische installatie</li> </ul>	BC23	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Kennis van interne procedure om incidenten, ongevallen of gevaarlijke situaties te melden</li> <li>– Kennis van technische dossiers en schema's</li> <li>– Kennis van verantwoordelijkheden van werknemer, werkgever en de hiërarchische lijn</li> <li>– Kennis van controle- en meetmethoden</li> <li>– Kennis van meetinstrumenten (multimeter, ...)</li> <li>– Kennis van veiligheidsregels voor werkzaamheden onder spanning</li> <li>– Grondige kennis van de werking, componenten en onderdelen van een elektrische installatie</li> </ul>

N.B.: de bovenstaande leerplandoelstellingen moeten samen worden gelezen met de [context](#), [graad van autonomie](#) en [verantwoordelijkheden](#) zoals omschreven in de algemene doelstellingen van de opleiding onder hoofdstuk 6.

## 7.13 MODULE: AANSLUITEN EN TESTEN VAN BORDEN (M ME G510 - 40 LESTIJDEN)

### 7.13.1 ALGEMENE DOELSTELLING VAN DE MODULE

In deze module leert de cursist elektrische borden aansluiten, testen en fouten herstellen.

### 7.13.2 BEGINSITUATIE

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

### 7.13.3 LEERPLANDOELSTELLINGEN EN SPECIFIEKE PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenken	
De cursist	Competenties	Code OP		Te integreren ondersteunende kennis
Werkt in teamverband	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Wisselt informatie uit met collega's</li> <li>- Volgt instructies op</li> <li>- Rapporteert mondeling aan klanten of verantwoordelijke</li> <li>- Licht de klant of verantwoordelijke in bij onvoorziene omstandigheden</li> <li>- Registreert verbruikte materialen en tijdsbesteding</li> <li>- Werkt efficiënt samen met alle betrokkenen</li> </ul>	BC1	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Basiskennis van voorraadbeheer</li> <li>- Basiskennis van een grondplan</li> <li>- Basiskennis van mechanische montage en demontagetechnieken: machineonderdelen, constructieleer, materialenleer,...</li> <li>- Kennis van grenzen van bevoegdheden</li> <li>- Kennis van technische voorschriften en aanbevelingen in functie van de eigen werkzaamheden</li> </ul>	



Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenken	
De cursist	Competenties	Code OP		Te integreren ondersteunende kennis
	<b>Voert voorbereidende werkzaamheden uit</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Leeft het werkplaatsreglement na</li> <li>- Identificeert niet-standaardsituaties</li> <li>- Meldt niet-standaardsituaties aan de klant of de verantwoordelijke</li> <li>- Kiest de benodigde gereedschappen, machines en materialen voor de uit te voeren werkzaamheden</li> <li>- Bakent de werkplek af en voorziet een doorgang voor bevoegden</li> </ul>	BC6	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Kennis van de toepassing van het AREI (Algemeen Reglement op de Elektrische Installaties)</li> <li>- Kennis van de verschillende netten (TT, IT, TN, ...)</li> <li>- Kennis van eenheden en grootheden bij de gebruikte meetinstrumenten</li> <li>- Kennis van hersteltechnieken</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Laat de cursisten een gereedschappen- en montagelijst opstellen bij aanvang van een oefening op basis van de opdracht.</li> </ul>

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische werken	
De cursist	Competenties	Code OP		Te integreren ondersteunende kennis
	<b>Plaatst verdeelborden, vermogensborden en/of stuurborden</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Raadpleegt technische bronnen (eendraadschema, situatieschema, technisch dossier, ...)</li> <li>– Plaatst een bord volgens de instructies van de ontwerper</li> <li>– Voert de voedingskabel in</li> <li>– Verbindt de voedingskabel met de aansluitscheider</li> <li>– Voert de installatie uit conform de richtlijnen van de distributienetbeheerder</li> </ul>	BC17	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Kennis van meetinstrumenten (multimeter, ...)</li> <li>– Kennis van schakelschema's</li> <li>– Kennis van technische dossiers en schema's</li> <li>– Grondige kennis van de symbolen op schakelschema's</li> <li>– Grondige kennis van de werking, componenten en onderdelen van een elektrische installatie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Werk met een voorbereid/voorbedraad bord.</li> </ul>
	<b>Gebruikt meetinstrumenten</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Selecteert het meetinstrument en stelt het correct in</li> <li>– Gebruikt systeemspecifieke meetinstrumenten</li> <li>– Meet digitale signalen, analoge signalen en doet metingen die eigen zijn aan het specifieke bedrijf om de optimale werking te controleren</li> <li>– Interpreteert de meetresultaten en vergelijkt deze met de richtwaarden</li> <li>– Houdt rekening met de tolerantiewaarden</li> </ul>	BC22	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Grondige kennis van elektrisch schemalezen</li> <li>– Grondige kennis van residentiële en klassieke (niet-complexe) tertiaire en klassieke (niet-complexe) industriële elektrische installaties</li> <li>– Grondige kennis van types van bekabeling</li> </ul>	
	<b>Stelt de residentiële en tertiaire en industriële elektrische installatie in werking</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Stelt een residentiële en klassieke (niet-complexe) tertiaire en klassieke (niet-complexe) industriële elektrische installatie in werking en voert controles uit</li> <li>– Assisteert bij niet klassieke (complexe) tertiaire en industriële elektrische installaties, stelt ze in werking en voert controles uit</li> </ul>	BC20		
	<b>Lost fouten op en controleert de goede werking</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Voert herstellingen uit op het niveau van elektrische componenten</li> <li>– Voert testprocedures uit na herstelling</li> <li>– Past technieken voor elektrische montage en demontage toe</li> <li>– Controleert de goede werking van de installatie na het voltooiën van de werken</li> <li>– Bereidt de installatie voor om op te starten</li> </ul>	BK-0294-19		<ul style="list-style-type: none"> <li>– Maak gebruik van de foutzoekborden van Volta.</li> </ul>

N.B.: de bovenstaande leerplandoelstellingen moeten samen worden gelezen met de [context](#), [graad van autonomie](#) en [verantwoordelijkheden](#) zoals omschreven in de algemene doelstellingen van de opleiding onder hoofdstuk 6.

## 7.14 MODULE: INDUSTRIËLE ELEKTRICITEIT - BASIS (ME G 514 - 120 LESTIJDEN)

### 7.14.1 ALGEMENE DOELSTELLING VAN DE MODULE

In deze module leert de cursist om een industrieel elektrisch schema te realiseren. De cursist monteert en sluit industriële componenten aan en stelt de installaties in werking.

### 7.14.2 BEGINSITUATIE

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

### 7.14.3 LEERPLANDOELSTELLINGEN EN SPECIFIEKE PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenken
De cursist	Competenties	Code OP	
	<b>Werkt in teamverband</b> <ul style="list-style-type: none"><li>– Wisselt informatie uit met collega's</li><li>– Volgt instructies op</li><li>– Rapporteert mondeling aan klanten of verantwoordelijke</li><li>– Licht de klant of verantwoordelijke in bij onvoorziene omstandigheden</li><li>– Registreert verbruikte materialen en tijdsbesteding</li><li>– Werkt efficiënt samen met alle betrokkenen</li></ul>	BC1	<ul style="list-style-type: none"><li>– Basiskennis van voorraadbeheer</li><li>– Basiskennis van as-builtplan</li><li>– Basiskennis van milieuvoorschriften in functie van de eigen werkzaamheden</li><li>– Basiskennis van procedures van BA4/BA5</li><li>– Basiskennis van traceerbaarheid van producten</li><li>– Basiskennis van voorraadbeheer</li></ul>

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenken	
De cursist	Competenties	Code OP		Te integreren ondersteunende kennis
	<b>Werkt met oog voor veiligheid, milieu, energie, kwaliteit en welzijn</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Houdt zich aan de regels over veiligheid, gezondheid en milieu</li> <li>- Gaat zuinig om met materialen, gereedschappen, tijd en vermijdt verspilling</li> <li>- Sorteert afval</li> <li>- Neemt gepaste maatregelen om hinder (stof, lawaai...) en afval te beperken</li> <li>- Werkt ergonomisch</li> <li>- Werkt met oog voor de energieprestatie van gebouwen (EPB)</li> <li>- Gebruikt hef- en hijswerktuigen volgens voorschriften</li> <li>- Gebruikt persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen (PBM's en CBM's) volgens de specifieke voorschriften</li> <li>- Richt de eigen werkplek in volgens voorschriften en/of instructies</li> <li>- Slaat de eigen gereedschappen, machines en materialen op</li> <li>- Evalueert de eigen werkzaamheden kwalitatief en kwantitatief, en stuurt desnoods bij</li> <li>- Houdt zich aan de regels voor traceerbaarheid van producten en uitgevoerde werken door het bijhouden van het as-builtplan</li> <li>- Herkent asbesthoudende en andere gevaarlijke afvalproducten, houdt de andere afvalstromen apart en neemt de nodige acties voor een veilige verwijdering</li> <li>- Plaatst ladders</li> </ul>	BC2	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Basiskennis van de verschillende asbesthoudende producten</li> <li>- Basiskennis van specifieke risico's van asbest, kwarts- en houtstof en andere gevaarlijke producten</li> <li>- Basiskennis van code goede praktijk van werken op hoogte</li> <li>- Kennis van grenzen van bevoegdheden</li> <li>- Kennis van technische voorschriften en aanbevelingen in functie van de eigen werkzaamheden</li> <li>- Kennis van de toepassing van het AREI (Algemeen Reglement op de Elektrische Installaties)</li> <li>- Kennis van de Vitale 5 (8 gouden regels)</li> <li>- Kennis van technische voorschriften en aanbevelingen in functie van de eigen werkzaamheden</li> <li>- Kennis van veiligheidsregels (PBM's, CBM's en signalisatie)</li> <li>- Kennis van grenzen van bevoegdheden</li> <li>- Kennis van materialen, machines en gereedschappen</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Veilig en milieubewust werkzaamheden uitvoeren waarvoor een attest vereist is</li> </ul>
	<b>Gebruikt gepaste machines en gereedschappen (manuele, elektropneumatische en elektrische)</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Controleert de staat van machines en gereedschappen voor gebruik</li> <li>- Gebruikt machines en gereedschappen op een veilige en efficiënte manier</li> <li>- Reinigt de machines en gereedschappen na gebruik</li> <li>- Controleert de machines en gereedschappen na gebruik</li> <li>- Voert onderhoud uit aan de eigen machines of gereedschappen en herstelt indien nodig</li> </ul>	BC4	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Kennis van onderhoudstechnieken van gereedschappen en materiaal</li> <li>- Kennis van kwaliteitsvoorschriften, richtwaarden en toleranties</li> <li>- Kennis van aansluiten en onder spanning plaatsen</li> <li>- Kennis van aansluitingen voor hernieuwbare energietechnieken</li> <li>- Kennis van controle- en meetmethoden</li> <li>- Kennis van de aansluiting van hoofd- en bijkomende equipotentiale verbindingen</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Heb aandacht voor de goede staat en het onderhoud van de gebruikte machines en gereedschappen.</li> </ul>

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenken	
De cursist	Competenties	Code OP		Te integreren ondersteunende kennis
	<b>Realiseert een industrieel elektrisch schema</b>	BC7	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Kennis van de realisatie van klassieke (niet-complexe) technische dossiers en schema's</li> <li>- Kennis van de toepassing van het AREI (Algemeen Reglement op de Elektrische Installaties)</li> <li>- Kennis van een grondplan</li> <li>- Kennis van eenheden en grootheden bij de gebruikte meetinstrumenten</li> <li>- Kennis van elektriciteit</li> <li>- Kennis van laagspanningsinstallaties</li> <li>- Kennis van meetinstrumenten (multimeter, ...)</li> <li>- Kennis van schakelschema's</li> <li>- Grondige kennis van de symbolen op schakelschema's</li> <li>- Grondige kennis van de werking, componenten en onderdelen van een elektrische installatie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- In deze module moet je je beperken tot de basis van de industriële elektriciteit (eenvoudige veiligheidsschakelingen met relais,...). In de opleiding Technicus Industriële Elektriciteit is er een gevorderde module.</li> </ul>
	<b>Stelt de industriële elektrische installatie in werking</b>			
	<b>Gebruikt meetinstrumenten</b>	BC22	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Grondige kennis van elektrische verbindingen</li> <li>- Grondige kennis van klassieke (niet-complexe) industriële elektrische installaties</li> <li>- Grondige kennis van types van bekabeling</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Gebruik de meetinstrumenten voor het doormeten van de installatie.</li> </ul>

N.B.: de bovenstaande leerplandoelstellingen moeten samen worden gelezen met de [context](#), [graad van autonomie](#) en [verantwoordelijkheden](#) zoals omschreven in de algemene doelstellingen van de opleiding onder hoofdstuk 6.

## 7.15 MODULE: PROJECT ELEKTROTECHNICUS (M ME 523 - 60 LESTIJDEN)

### 7.15.1 ALGEMENE DOELSTELLING VAN DE MODULE

In deze module leert de cursist onder de vorm van een project of werkplekleren een elektrotechnische installatie realiseren. De cursist stelt deze nadien in werking.

### 7.15.2 BEGINSITUATIE

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

### 7.15.3 LEERPLANDOELSTELLINGEN EN SPECIFIEKE PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenken
De cursist	Competenties	Code OP	
	<b>Werkt in teamverband</b> <ul style="list-style-type: none"><li>– Wisselt informatie uit met collega's</li><li>– Volgt instructies op</li><li>– Rapporteert mondeling aan klanten of verantwoordelijke</li><li>– Licht de klant of verantwoordelijke in bij onvoorziene omstandigheden</li><li>– Registreert verbruikte materialen en tijdsbesteding</li><li>– Werkt efficiënt samen met alle betrokkenen</li></ul>	BC1	<ul style="list-style-type: none"><li>– Basiskennis van voorraadbeheer</li><li>– Kennis van grenzen van bevoegdheden</li><li>– Kennis van technische voorschriften en aanbevelingen in functie van de eigen werkzaamheden</li><li>– Basiskennis van as-builtplan</li><li>– Basiskennis van milieuvoorschriften in functie van de eigen werkzaamheden</li></ul>

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenken	
De cursist	Competenties	Code OP		Te integreren ondersteunende kennis
	<b>Werkt met oog voor veiligheid, milieu, energie, kwaliteit en welzijn</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Houdt zich aan de regels over veiligheid, gezondheid en milieu</li> <li>- Gaat zuinig om met materialen, gereedschappen, tijd en vermijdt verspilling</li> <li>- Sorteert afval</li> <li>- Neemt gepaste maatregelen om hinder (stof, lawaai...) en afval te beperken</li> <li>- Werkt ergonomisch</li> <li>- Werkt met oog voor de energieprestatie van gebouwen (EPB)</li> <li>- Gebruikt hef- en hijswerktuigen volgens voorschriften</li> <li>- Gebruikt persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen (PBM's en CBM's) volgens de specifieke voorschriften</li> <li>- Richt de eigen werkplek in volgens voorschriften en/of instructies</li> <li>- Slaat de eigen gereedschappen, machines en materialen op</li> <li>- Evalueert de eigen werkzaamheden kwalitatief en kwantitatief, en stuurt desnoods bij</li> <li>- Houdt zich aan de regels voor traceerbaarheid van producten en uitgevoerde werken door het bijhouden van het as-builtplan</li> <li>- Herkent asbesthoudende en andere gevaarlijke afvalproducten, houdt de andere afvalstromen apart en neemt de nodige acties voor een veilige verwijdering</li> <li>- Plaatst ladders</li> </ul>	BC2	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Basiskennis van procedures van BA4/BA5</li> <li>- Basiskennis van traceerbaarheid van producten</li> <li>- Basiskennis van voorraadbeheer</li> <li>- Basiskennis van de verschillende asbesthoudende producten</li> <li>- Basiskennis van specifieke risico's van asbest, kwarts- en houtstof en andere gevaarlijke producten</li> <li>- Basiskennis van code goede praktijk van werken op hoogte</li> <li>- Basiskennis van elektronica</li> <li>- Basiskennis van mechanische montage en demontagetechnieken: machineonderdelen, constructieer, materialenleer, ...</li> <li>-</li> <li>- Kennis van de toepassing van het AREI (Algemeen Reglement op de Elektrische Installaties)</li> <li>- Kennis van de Vitale 5 (8 gouden regels)</li> <li>- Kennis van technische voorschriften en aanbevelingen in functie van de eigen werkzaamheden</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Zorg voor een sjabloon dat de stagebegeleider kan gebruiken om deze activiteiten te evalueren.</li> </ul>
	<b>Gebruikt gepaste machines en gereedschappen (manuele, elektropneumatische en elektrische)</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Controleert de staat van machines en gereedschappen voor gebruik</li> <li>- Gebruikt machines en gereedschappen op een veilige en efficiënte manier</li> <li>- Reinigt de machines en gereedschappen na gebruik</li> <li>- Controleert de machines en gereedschappen na gebruik</li> <li>- Voert onderhoud uit aan de eigen machines of gereedschappen en herstelt indien nodig</li> </ul>	BC4	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Kennis van veiligheidsregels (PBM's, CBM's en signalisatie)</li> <li>- Kennis van grenzen van bevoegdheden</li> <li>- Kennis van materialen, machines en gereedschappen</li> <li>- Kennis van onderhoudstechnieken van gereedschappen en materiaal</li> <li>- Basiskennis van een grondplan</li> </ul>	

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenken	
De cursist	Competenties	Code OP		Te integreren ondersteunende kennis
	<b>Voert voorbereidende werkzaamheden uit</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Leeft het werkplaatsreglement na</li> <li>– Identificeert niet-standaardsituaties</li> <li>– Meldt niet-standaardsituaties aan de klant of de verantwoordelijke</li> <li>– Kiest de benodigde gereedschappen, machines en materialen voor de uit te voeren werkzaamheden</li> <li>– Bakent de werkplek af en voorziet een doorgang voor bevoegden</li> </ul>	BC6	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Kennis van materialen, machines en gereedschappen</li> <li>– Kennis van aansluiten en onder spanning plaatsen</li> <li>– Kennis van controle- en meetmethoden</li> <li>– Kennis van de aansluiting van hoofd- en bijkomende equipotentiale verbindingen</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Voor sommige instanties (bv. gemeentelijke en stedelijke diensten) zal de cursist een VCA-attest nodig hebben om de stage te kunnen lopen.</li> </ul>



Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenken	
De cursist	Competenties	Code OP		Te integreren ondersteunende kennis
	<b>Monteert componenten van een elektrische installatie en sluit aan</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Zet leidingtracés uit volgens de instructie</li> <li>- Realiseert sleuven en holtes voor het leggen van leidingen</li> <li>- Legt buizen met draden en/of kabels voor de verschillende stroomkringen</li> <li>- Plaatst en bevestigt dozen met aangepast materiaal, gereedschap en machines</li> <li>- Monteert en plaatst leidingen, buizen, kanalisaties, vloerdozen en verschillende soorten aansluitdozen</li> <li>- Trekt draden en/of kabels voor de verschillende stroomkringen in elektrische installaties voor het aansluiten van diverse toestellen</li> <li>- Plaatst het aardingsysteem en sluit aan</li> <li>- Legt afgeschermd kabels en sluit ze aan</li> <li>- Bevestigt en sluit materiaal voor laagspanning aan (schakelaars, stopcontacten, ...)</li> <li>- Plaatst, monteert en bedraadt verdeelborden, vermogensborden en/of stuurborden</li> </ul>	BC24	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Kennis van de bekabeling van het aardingsysteem</li> <li>- Kennis van de verschillende netten (TT, IT, TN, ...)</li> <li>- Kennis van een grondplan</li> <li>- Kennis van elektriciteit</li> <li>- Kennis van laagspanningsinstallaties</li> <li>- Kennis van materialen, machines en gereedschappen</li> <li>- Kennis van meetinstrumenten (multimeter, ...)</li> <li>- Kennis van schakelschema's</li> <li>- Kennis van strip-en ontmanteltechnieken</li> <li>- Grondige kennis van de symbolen op schakelschema's</li> <li>- Grondige kennis van de werking, componenten en onderdelen van een elektrische installatie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Deze module kan je bundelen met Voorbereidende technieken omdat hier het onderdeel Kappen en slijpen inzit.</li> </ul>

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische werken	
De cursist	Competenties	Code OP		Te integreren ondersteunende kennis
	<b>Stelt een residentiële en klassieke (niet-complexe) tertiaire en klassieke (niet-complexe) industriële elektrische installatie in werking en voert controles uit</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Gebruikt PBM's en CBM's bij werkzaamheden onder spanning</li> <li>– Controleert de continuïteit van het aardingssysteem</li> <li>– Brengt de kringen systematisch onder spanning</li> <li>– Voert visuele controles uit op de werking van de elektrische installatie</li> <li>– Controleert de goede werking van de elektrische installatie door testen en metingen</li> <li>– Herstelt of vervangt onderdelen van de elektrische installaties (kleine transformatoren, schakelaars, detectoren, bekabeling, batterijen, ...)</li> <li>– Sluit de installatie aan</li> <li>– Controleert de installatie</li> <li>– Geeft de installatie indien mogelijk vrij voor gebruik na aansluiting en controle</li> <li>– Meet elektrische grootheden en vergelijkt de gemeten met de te verwachten en de afgeleide waarden</li> <li>– Bespreekt complexe problemen die buiten zijn bevoegdheid vallen aan de specialist (ontwerper, programmeur, ...)</li> <li>– Lost het probleem in samenspraak met de specialist op</li> <li>– Meet de aarding uit</li> </ul>	BC20	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Grondige kennis van residentiële en klassieke (niet-complexe) tertiaire en klassieke (niet-complexe) industriële elektrische installaties</li> <li>– Grondige kennis van types van bekabeling</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Tracht goede afspraken te maken met de stagebegeleiders ivm de uit te voeren werken die de cursist kan doen. Het is de bedoeling dat alle basiscompetenties van deze module op de werkvloer aan bod komen.</li> </ul>
	<b>Assisteert bij niet klassieke (complexe) tertiaire elektrische installaties, stelt in werking en voert controles uit</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Gebruikt PBM's en CBM's bij werkzaamheden onder spanning</li> <li>– Controleert de continuïteit van het aardingssysteem</li> <li>– Brengt de kringen systematisch onder spanning</li> <li>– Voert visuele controles uit op de werking van de elektrische installatie</li> <li>– Meet elektrische grootheden en vergelijkt de gemeten met de te verwachten en de afgeleide waarden</li> <li>– Bespreekt complexe problemen die buiten zijn bevoegdheid vallen met de specialist (ontwerper, programmeur, ...)</li> <li>– Lost het probleem in samenspraak met de specialist op</li> <li>– Geeft de installatie indien mogelijk vrij voor gebruik na aansluiting en controle</li> </ul>	BC21		

N.B.: de bovenstaande leerplandoelstellingen moeten samen worden gelezen met de [context](#), [graad van autonomie](#) en [verantwoordelijkheden](#) zoals omschreven in de algemene doelstellingen van de opleiding onder hoofdstuk 6.

## **7.16 MODULE: OPTIONELE MODULE INSTALLATIE EN ONDERHOUD FOTOVOLTAÏSCHE CELLEN (M ME C524 - 60 LESTIJDEN)**

---

### **7.16.1 ALGEMENE DOELSTELLING VAN DE MODULE**

In deze module leert de cursist fotovoltaïsche systemen installeren, herstellen en onderhouden.

### **7.16.2 BEGINSITUATIE**

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

### 7.16.3 LEERPLANDOELSTELLINGEN EN SPECIFIEKE PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenken
De cursist	Competenties	Code OP	
	<p><b>Werkt in teamverband</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Communiceert gepast en efficiënt</li> <li>– Wisselt informatie uit met collega's en verantwoordelijken</li> <li>– Overlegt over de voorbereiding en uitvoering van de opdracht</li> <li>– Rapporteert aan klant of verantwoordelijke</li> <li>– Werkt efficiënt samen met alle betrokkenen</li> <li>– Licht de klant of verantwoordelijke in bij onvoorziene omstandigheden</li> </ul>	<p>BK-0327-3/1</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Basiskennis van EHBO</li> <li>– Basiskennis van kwaliteitsnormen</li> <li>– Basiskennis van milieuzorgsystemen en –voorschriften</li> <li>– Basiskennis van de vervaardiging van fotonvoltaïsche systemen</li> <li>– Kennis van eenheden en grootheden bij de gebruikte meetinstrumenten</li> <li>– Kennis van meetinstrumenten (refractometer, stofmeting, luxmeter, thermometer, multimeter, ...)</li> <li>– Kennis van controle- en meetmethoden</li> <li>– Kennis van configuratie- en optimalisatietechnieken van de (netwerk)verbindingen i.f.v de installatie voor hernieuwbare energie</li> <li>– Kennis van de code van goede praktijk voor de aanleg van kabels voor fotonvoltaïsche systemen</li> <li>– Kennis van de componenten en installatietoebehoren</li> <li>– Kennis van de hernieuwbare energiebronnen</li> <li>– Kennis van de types bekabeling</li> <li>– Kennis van de werkingsprincipes van de installatie en componenten</li> <li>– Kennis van diagnosetechnieken en technieken voor foutenanalyse</li> <li>– Kennis van elektriciteit (werking, eigenschappen, ...)</li> </ul>

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische werken
De cursist	Competenties	Code OP	
	<b>Werkt met oog voor veiligheid, milieu, kwaliteit en welzijn</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Werkt met oog voor energieprestatie gebouwen (EPB)</li> <li>– Sorteert afval en beschermt het milieu, zichzelf en collega's tegen schadelijke stoffen</li> <li>– Herkent asbesthoudende en andere gevaarlijke afvalproducten, houdt de andere afvalstromen apart en neemt de nodige acties voor een veilige verwijdering</li> <li>– Werkt ergonomisch bij het gebruik van tilhulpmiddelen</li> <li>– Gebruikt persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen (PBM's en CBM's) volgens de specifieke voorschriften</li> <li>– Gaat zuinig om met materialen, gereedschappen, tijd en vermijdt verspilling</li> <li>– Houdt zich aan de regels voor traceerbaarheid van producten en uitgevoerde werken door het bijhouden van het as-builtplan</li> <li>– Evalueert de eigen werkzaamheden kwalitatief en kwantitatief, en stuurt desnoods bij</li> </ul>	BK-0327-3/2	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Kennis van elektrische eenheden en grootheden (wattpiek, energie, ...)</li> <li>– Kennis van elektrische verbindingen</li> <li>– Kennis van het rendement en de te verwachten opbrengst van de installatie voor hernieuwbare energie</li> <li>– Kennis van het verschil tussen de piek, nullastgelijkspanning en de kortsluitstroom</li> <li>– Kennis van hybride installaties</li> <li>– Kennis van mogelijkheden voor energie-opslag (elektrisch en thermisch)</li> <li>– Kennis van normalisering, markering, labels &amp; certificering van installaties voor hernieuwbare energie</li> <li>– Kennis van onderhouds- en hersteltechnieken van installaties voor hernieuwbare energie</li> </ul>
	<b>Gebruikt gepaste machines en gereedschappen</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Controleert de staat van machines en gereedschappen voor gebruik</li> <li>– Gebruikt machines en gereedschappen op een veilige en efficiënte manier</li> <li>– Reinigt de machines en gereedschappen na gebruik</li> <li>– Controleert de machines en gereedschappen na gebruik</li> <li>– Voert onderhoud uit aan de eigen machines of gereedschappen en herstelt indien nodig</li> </ul>	BK-0327-3/4	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Kennis van regelingen, afgifte en gebruik van de installatie voor hernieuwbare energie</li> <li>– Kennis van verschillende soorten fotovoltaïsche installaties</li> <li>– Kennis verschillende soorten elektrische en elektronische verbindingen</li> </ul>

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenken
De cursist	Competenties	Code OP	
	<b>Vult opvolgdocumenten in en geeft de informatie door aan de betrokkenen</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Vult de werkfiche in voor facturatie of verduidelijking van de uitgevoerde werkzaamheden</li> <li>– Registreert gebruikte hoeveelheden materialen</li> <li>– Gebruikt bedrijfseigen software</li> <li>– Levert de nodige documenten aan in het kader van de geldende wetgeving (vb. EPB en subsidies)</li> </ul>	BK-0327-3/5	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Kennis van verantwoordelijkheden van werknemer, werkgever en de hiërarchische lijn</li> <li>– Kennis van interne procedure om incidenten, ongevallen of gevaarlijke situaties te melden</li> <li>– Kennis van PBM's en CBM's</li> <li>– Kennis van procedures van BA4/BA5</li> <li>– Kennis van specifieke risico's van asbest, kwarts- en houtstof en andere gevaarlijke producten</li> </ul>
	<b>Bereidt de uitvoering van de werkzaamheden voor</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Richt de eigen werkplek in volgens voorschriften en/of instructies</li> <li>– Treft voorbereidingen om de opdracht optimaal uit te voeren</li> <li>– Leest en begrijpt plannen, werktekeningen of werkopgaveblad</li> <li>– Volgt aanwijzingen in technische bronnen (handleidingen, ...)</li> <li>– Volgt de regelgeving, normen en voorschriften (vb. STS)</li> <li>– Houdt rekening met de planning en timing</li> </ul>	BK-0327-3/6	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Kennis van specifieke risico's van elektriciteit, lawaai, trillingen, brand en explosies</li> <li>– Kennis van traceerbaarheid van producten</li> <li>– Kennis van de verschillende asbesthoudende producten</li> <li>– Kennis van de voorschriften rond afvalbeheer</li> </ul>
	<b>Gebruikt meetinstrumenten</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Stelt het meetinstrument correct in</li> <li>– Gebruikt systeemspecifieke meetinstrumenten (multimeter ...)</li> <li>– Interpreteert de meetresultaten en vergelijkt deze met de richtwaarden</li> <li>– Houdt rekening met de tolerantiewaarden</li> </ul>	BK-0327-3/7	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Kennis van een geoptimaliseerd verbruik van water, materialen en energie</li> <li>– Kennis van energieprestatieregelgeving (vb. EPB, EPC, ...)</li> <li>– Kennis van ergonomische hef-, til- en werktechnieken</li> </ul>

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische werken
De cursist	Competenties	Code OP	
	<b>Realiseert elektrische aansluitingen en datacommunicatie in functie van de installatie</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Verifieert de goede werking van de elektrische aansluitingen</li> <li>– Installeert, vervangt of herstelt elektrische componenten</li> <li>– Sluit elektrische componenten aan voor de installatie</li> <li>– Connecteert apparaten onderling of in een netwerk, zowel vast als draadloos</li> <li>– Test de verbindingen op fouten</li> <li>– Lokaliseert storingen en afwijkingen en heft deze op</li> </ul>	BK-0327-3/9	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Kennis van kwaliteitsvoorschriften, richtwaarden en toleranties</li> <li>– Kennis opleidingsverplichtingen rond veiligheid</li> <li>– Kennis van as-builtplan</li> <li>– Kennis van werkinstructie hoogwerker</li> <li>– Kennis van de voorschriften voor het opbouwen of afbreken van rolsteigers</li> <li>– Kennis van de voorwaarden om een steiger te betreden</li> <li>– Kennis van grenzen van bevoegdheden</li> <li>– Kennis van code van goede praktijk van werken op hoogte</li> <li>– Kennis van onderhoudstechnieken van gereedschappen en materieel</li> <li>– Kennis van materialen, machines en gereedschappen</li> <li>– Kennis van technische dossiers, schema's, tekeningen en plannen</li> <li>– Kennis van werkdocumenten</li> <li>– Kennis van de documenten in het kader van de geldende wetgeving (vb. EPB en subsidies)</li> <li>– Kennis van de regelgeving, normen en voorschriften (vb STS)</li> <li>– Kennis van technische voorschriften en aanbevelingen in functie van de eigen werkzaamheden</li> <li>– Kennis van de symbolen op schema's</li> </ul>



Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenken
De cursist	Competenties	Code OP	
	<b>Installeert, herstelt en onderhoudt fotovoltaïsche systemen</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Beoordeelt de mogelijkheden en beperkingen van het gebouw</li> <li>– Plaatst de verschillende componenten van de installatie</li> <li>– Monteert de modules en zorgt voor hun integratie</li> <li>– Sluit de verschillende componenten van de elektrische aansluiting aan</li> <li>– Sluit de onderdelen van een netwerk geconnecteerd fotovoltaïsch systeem aan</li> <li>– Controleert de elektrische aansluiting van de omvormer</li> <li>– Voert metingen uit van het circuit van de fotovoltaïsche installatie om de prestaties ervan op te volgen</li> <li>– Optimaliseert de fotovoltaïsche installatie</li> <li>– Voert fouten- en storingsanalyse uit</li> <li>– Voert periodiek onderhoud uit</li> <li>– Herstelt de fotovoltaïsche installatie</li> <li>– Plaatst batterijen voor de energieopslag en sluit ze aan</li> </ul>	BK-0327-3/10	

N.B.: de bovenstaande leerplandoelstellingen moeten samen worden gelezen met de [context](#), [graad van autonomie](#) en [verantwoordelijkheden](#) zoals omschreven in de algemene doelstellingen van de opleiding onder hoofdstuk 6.

## **7.17 MODULE: OPTIONELE MODULE INDIENSTSTELLING FOTOVOLTAÏSCHE CELLEN (M ME C525 - 20 LESTIJDEN)**

---

### **7.17.1 ALGEMENE DOELSTELLING VAN DE MODULE**

In deze module leert de cursist een fotovoltaïsch systeem in dienst te nemen. De cursist geeft de gebruiker de nodige instructies.

### **7.17.2 BEGINSITUATIE**

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

### 7.17.3 LEERPLANDOELSTELLINGEN EN SPECIFIEKE PEDAGOGISCH-DIDACTISCHE WENKEN

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenken
De cursist	Competenties	Code OP	
	<p><b>Werkt in teamverband</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Communiceert gepast en efficiënt</li> <li>– Wisselt informatie uit met collega's en verantwoordelijken</li> <li>– Overlegt over de voorbereiding en uitvoering van de opdracht</li> <li>– Rapporteert aan klant of verantwoordelijke</li> <li>– Werkt efficiënt samen met alle betrokkenen</li> <li>– Licht de klant of verantwoordelijke in bij onvoorziene omstandigheden</li> </ul>	<p>BK-0327-3/1</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Basiskennis van EHBO</li> <li>– Basiskennis van kwaliteitsnormen</li> <li>– Basiskennis van milieuzorgsystemen en –voorschriften</li> <li>– Basiskennis van de vervaardiging van fotovoltaïsche systemen</li> <li>– Kennis van eenheden en grootheden bij de gebruikte meetinstrumenten</li> <li>– Kennis van meetinstrumenten (refractometer, stofmeting, luxmeter, thermometer, multimeter, ...)</li> <li>– Kennis van controle- en meetmethoden</li> <li>– Kennis van de basisconfiguratie van een netwerk i.f.v de installatie voor hernieuwbare energie</li> <li>– Kennis van de componenten en installatietoebehoren</li> <li>– Kennis van de duurzame werking van een installatie</li> <li>– Kennis van de hernieuwbare energiebronnen</li> <li>– Kennis van de inbedrijfstelling van de installatie voor hernieuwbare energie</li> <li>– Kennis van de werkingsprincipes van de installatie en componenten</li> <li>– Kennis van diagnosetechnieken en technieken voor foutenanalyse</li> <li>– Kennis van elektrische eenheden en grootheden (wattpiek, energie, ...)</li> </ul>

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische werken
De cursist	Competenties	Code OP	
	<b>Werkt met oog voor veiligheid, milieu, kwaliteit en welzijn</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Werkt met oog voor energieprestatie gebouwen (EPB)</li> <li>– Sorteert afval en beschermt het milieu, zichzelf en collega's tegen schadelijke stoffen</li> <li>– Herkent asbesthoudende en andere gevaarlijke afvalproducten, houdt de andere afvalstromen apart en neemt de nodige acties voor een veilige verwijdering</li> <li>– Werkt ergonomisch bij het gebruik van tilhulpmiddelen</li> <li>– Gebruikt persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen (PBM's en CBM's) volgens de specifieke voorschriften</li> <li>– Gaat zuinig om met materialen, gereedschappen, tijd en vermijdt verspilling</li> <li>– Houdt zich aan de regels voor traceerbaarheid van producten en uitgevoerde werken door het bijhouden van het as-buultplan</li> <li>– Evalueert de eigen werkzaamheden kwalitatief en kwantitatief, en stuurt desnoods bij</li> </ul>	BK-0327-3/2	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Kennis van het rendement en de te verwachten opbrengst van de installatie voor hernieuwbare energie</li> <li>– Kennis van het verschil tussen de piek, nullastgelijkspanning en de kortsluitstroom</li> <li>– Kennis van hybride installaties</li> <li>– Kennis van klantvriendelijke communicatie</li> <li>– Kennis van mogelijkheden voor energie-opslag (elektrisch en thermisch)</li> <li>– Kennis van normalisering, markering, labels &amp; certificering van installaties voor hernieuwbare energie</li> <li>– Kennis van regelingen, afgifte en gebruik van de installatie voor hernieuwbare energie</li> <li>– Kennis van verschillende soorten fotovoltaïsche installaties</li> </ul>
	<b>Gebruikt gepaste machines en gereedschappen</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Controleert de staat van machines en gereedschappen voor gebruik</li> <li>– Gebruikt machines en gereedschappen op een veilige en efficiënte manier</li> <li>– Reinigt de machines en gereedschappen na gebruik</li> <li>– Controleert de machines en gereedschappen na gebruik</li> <li>– Voert onderhoud uit aan de eigen machines of gereedschappen en herstelt indien nodig</li> </ul>	BK-0327-3/4	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Kennis van verantwoordelijkheden van werknemer, werkgever en de hiërarchische lijn</li> <li>– Kennis van interne procedure om incidenten, ongevallen of gevaarlijke situaties te melden</li> <li>– Kennis van PBM's en CBM's</li> <li>– Kennis van procedures van BA4/BA5</li> </ul>

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische wenken
De cursist	Competenties	Code OP	
	<b>Vult opvolgdocumenten in en geeft de informatie door aan de betrokkenen</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Vult de werkfiche in voor facturatie of verduidelijking van de uitgevoerde werkzaamheden</li> <li>– Registreert gebruikte hoeveelheden materialen</li> <li>– Gebruikt bedrijfseigen software</li> <li>– Levert de nodige documenten aan in het kader van de geldende wetgeving (vb. EPB en subsidies)</li> </ul>	BK-0327-3/5	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Kennis van specifieke risico's van asbest, kwarts- en houtstof en andere gevaarlijke producten</li> <li>– Kennis van specifieke risico's van elektriciteit, lawaai, trillingen, brand en explosies</li> <li>– Kennis van traceerbaarheid van producten</li> <li>– Kennis van de verschillende asbesthoudende producten</li> </ul>
	<b>Bereidt de uitvoering van de werkzaamheden voor</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Richt de eigen werkplek in volgens voorschriften en/of instructies</li> <li>– Treft voorbereidingen om de opdracht optimaal uit te voeren</li> <li>– Leest en begrijpt plannen, werktekeningen of werkopgaveblad</li> <li>– Volgt aanwijzingen in technische bronnen (handleidingen, ...)</li> <li>– Volgt de regelgeving, normen en voorschriften (vb. STS)</li> <li>– Houdt rekening met de planning en timing</li> </ul>	BK-0327-3/6	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Kennis van een geoptimaliseerd verbruik van water, materialen en energie</li> <li>– Kennis van energieprestatieregelgeving (vb. EPB, EPC, ...)</li> <li>– Kennis van ergonomische hef-, til- en werktechnieken</li> <li>– Kennis van kwaliteitsvoorschriften, richtwaarden en toleranties</li> </ul>
	<b>Gebruikt meetinstrumenten</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Stelt het meetinstrument correct in</li> <li>– Gebruikt systeemspecifieke meetinstrumenten (multimeter ...)</li> <li>– Interpreteert de meetresultaten en vergelijkt deze met de richtwaarden</li> <li>– Houdt rekening met de tolerantiewaarden</li> </ul>	BK-0327-3/7	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Kennis opleidingsverplichtingen rond veiligheid</li> <li>– Kennis van as-builtplan</li> <li>– Kennis van werkinstructie hoogwerker</li> <li>– Kennis van de voorschriften voor het opbouwen of afbreken van rolsteigers</li> </ul>

Leerplandoelstellingen			Specifieke pedagogisch-didactische werken	
De cursist	Competenties	Code OP		Te integreren ondersteunende kennis
	<b>Geeft instructies bij het gebruik van de installaties</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Vertaalt technische boodschappen in voor gebruikers begrijpbare taal</li> <li>– Geeft feedback aan de gebruikers over vastgestelde problemen</li> <li>– Legt de bediening en basisroutines uit</li> <li>– Beantwoordt vragen van de gebruikers en geeft adviezen over de uitrusting (energie, vermogen)</li> </ul>	BK-0327-3/8	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Kennis van de voorwaarden om een steiger te betreden</li> <li>– Kennis van grenzen van bevoegdheden</li> <li>– Kennis van code van goede praktijk van werken op hoogte</li> <li>– Kennis van onderhoudstechnieken van gereedschappen en materieel</li> <li>– Kennis van materialen, machines en gereedschappen</li> <li>– Kennis van technische dossiers, schema's, tekeningen en plannen</li> <li>– Kennis van werkdocumenten</li> <li>– Kennis van de documenten in het kader van de geldende wetgeving (vb. EPB en subsidies)</li> <li>– Kennis van de regelgeving, normen en voorschriften (vb STS)</li> <li>– Kennis van technische voorschriften en aanbevelingen in functie van de eigen werkzaamheden</li> <li>– Kennis van de symbolen op schema's</li> </ul>	
	<b>Installeert, herstelt en onderhoudt fotovoltaïsche systemen</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Neemt het fotovoltaïsch systeem in gebruik en regelt in</li> <li>– Voert fouten- en storingsanalyse uit</li> </ul>	BK-0327-3/10		

N.B.: de bovenstaande leerplandoelstellingen moeten samen worden gelezen met de [context](#), [graad van autonomie](#) en [verantwoordelijkheden](#) zoals omschreven in de algemene doelstellingen van de opleiding onder hoofdstuk 6.

---

## 8 INTERESSANTE ACHTERGRONDINFORMATIE

---

FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie. (2020). *Het Algemeen reglement op de elektrische installaties* (deel 1), Massant, Brussel.

FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie. (2020). *Het Algemeen reglement op de elektrische installaties* (deel 2), Massant, Brussel.

FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie. (2020). *Het Algemeen reglement op de elektrische installaties* (deel 3), Massant, Brussel.

Nuttige links:

Website Volta voor publicaties over verschillende onderwerpen: <https://www.volta-org.be/nl/node/4>

FOD-website voor de digitale versie van het AREI: <https://economie.fgov.be/nl/publicaties/algemeen-reglement-op-de>